

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

на тему **ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОГО
ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ
(НА МАТЕРІАЛІ ПРОМОВ ДЖО БАЙДЕНА)**

Виконала: студентка 2 курсу, групи
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови та
літератури (переклад включно)
освітньої програми Переклад (англійський)
Черткова Єлизавета Аркадіївна

Керівник к.ф.н., доц. Хацер Г. О.

Рецензент к.ф.н., доц. Фесенко І. М.

Запоріжжя – 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)
Освітня програма Переклад (англійський)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри теорії та
практики
перекладу з англійської мови
к.ф.н., доц. Запольских С.П.

«___» _____ 2021 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
Черткової Є.А.

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проекту): «Особливості перекладу англomовного політичного дискурсу (на матеріалі промов Джо Байдена)»

Керівник кваліфікаційної роботи (проекту): Хацер Ганна Олексіївна,
к.ф.н., доцент

затверджені наказом ЗНУ від від «_08_» _квітня 2021 року № _566-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проекту): 01 грудня 2021 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проекту): теоретичні основи дискурсу; особливості політичних промов та специфіка їхнього перекладу.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

- 1) сутність понять «політичний дискурс» та «політична промова»;
- 2) загальні характеристики політичної промови;
- 3) специфіка перекладу англomовних політичних промов;
- 4) індивідуальні особливості ораторського стилю Джо Байдена;
- 5) лексико-граматичні особливості передачі політичних промов Джо Байдена українською мовою.

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проекту):

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Хацер Г.О., доц.	03.09.2021	03.09.2021
Розділ I	Хацер Г.О., доц	03.10.2021	03.10.2021
Розділ II	Хацер Г.О., доц	03.11.2021	03.11.2021
Висновки	Хацер Г.О., доц	19.11.2021	19.11.2021

6. Дата видачі завдання: 03.09.2021 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх вивчення та аналіз; укладання бібліографії	Червень 2021	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	вересень 2021	виконано
3.	Написання вступу	вересень 2021	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	вересень - жовтень 2021	виконано
5.	Написання практичного розділу	жовтень - листопад 2021	виконано
6.	Формулювання висновків	листопад 2021	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	листопад 2021	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	грудень 2021	виконано
9.	Захист	грудень 2021	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

_____ (підпис)

Керівник роботи

_____ **Г. О. Хацер**
(підпис)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

_____ **В.В. Погонець**
(підпис)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 80 стор., 75 джерел.

Об’єкт дослідження: сучасний англомовний політичний дискурс.

Мета роботи: дослідити особливості англомовних політичних промов на прикладі виступів Джо Байдена, виявити характерні риси перекладу та доцільні способи передачі змістовного навантаження промов з англійської на українську мову.

Теоретико-методологічні засади: концепції та положення, що містяться в ряді робіт таких відомих дослідників в області теорії перекладу й теорії дискурсу як В. М. Аміров, В.П. Даниленко, Т. Р. Кияк, А. В. Крижанівська, О.О. Реформатський, А. П. Чудинова та інших.

Отримані результати: політичний дискурс та тексти політичних промов є важливою складовою лінгвістичних досліджень. Основними ознаками політичного дискурсу є: часте використання безособових конструкцій; емоційно-забарвленої лексики; паралельних синтаксичних конструкцій; великої кількості лексичних й граматичних одиниць широкої конотації, інші. До особливих рис ораторського стилю Джо Байдена належать: значна кількість «байденізмів»; одно- та двоскладові реченні; поєднання двох простих речень у одне; лексико-стилістичні повтори; надання переваги ввідним конструкціям; наголос на загальнонаціональних цінностях; та значна кількість речень із конструкцією «let me». При передачі англомовних текстів політичних промов українською мовою широко використовуються калькування, транскрипція/транслітерація, конкретизація, модуляція, граматичні заміни, перестановки, додавання та пошук українського еквіваленту.

Ключові слова: *політичний дискурс, політична промова, ораторський стиль, калькування, конкретизація, граматичні заміни.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ	
ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ.....	7
1.1 Поняття «політичний дискурс».....	7
1.2 Загальні характеристики політичної промови.....	17
1.3 Специфіка перекладу англомовних політичних промов.....	23
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНИХ	
ПРОМОВ ДЖО БАЙДЕНА.....	33
2.1 Індивідуальні особливості ораторського стилю Джо Байдена.....	33
2.2 Лексичні особливості перекладу промов Джо Байдена.....	41
2.3 Граматичні особливості передачі політичних промов Джо Байдена українською мовою.....	55
ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81

ВСТУП

Політика завжди була невід’ємною частинною людства. Вона слугувала та продовжує бути рушійною силою кардинальних змін у суспільстві, як позитивних, так й негативних. З розвитком технологій, розповсюдженням онлайн комунікацій та інтеграційними процесами в глобальній економіці, питання дослідження саме політичного дискурсу, його функціональних та лінгвальних особливостей виступає на перший план. Невід’ємною частиною політики, її рушійною силою є політичні промови, за допомогою яких політичні діячі звертаються до широкого загалу. Вони також виступають у ролі знаряддя досягнення політичних комунікативних цілей. Саме тому, дослідження політичного дискурсу, мови політики, їх властивостей та індивідуальних рис в останні роки стало нагальним не тільки для політології та суміжних з нею наук, але й для лінгвістики в цілому.

Політичний дискурс як предмет лінгвістичних досліджень є об’єктом аналізу таких зарубіжних та вітчизняних науковців, як Д. Грабер, В. З. Дем’янков, М. Р. Желтухина, С. Ф. Іванова, Г. Солганик, М. Шадсон, О. І. Шейгал та інших. Головну увагу лінгвісти приділяють питанням семіотиці політичного дискурсу, політичному мовлення, певних властивостей політичних промов, механізмам інтерпретації сучасного політичного дискурсу, пошуку його складових, дослідження комічного складника політичного дискурсу, його лексичного навантаження, тощо.

Окремий інтерес становить дослідження передвиборчого дискурсу, який є складовою політичного дискурсу. Йому присвячені роботи В. М. Амірова, О. В. Гайкова, Т. М. Голубевої, А. П. Чудинова, Я. С. Яскевича та інших.

Проте загальний огляд робіт, присвячених вивченню питання політичного дискурсу та його передачі українською мовою, виявив необхідність у багатосторонньому дослідженні лінгвістичних й культурологічних особливостей цього феномену та його перекладу.

Так, **актуальним** стає вивчення механізмів функціонування політичного дискурсу та його здатності впливати та переконувати широкі маси, що відбувається за допомогою мовленнєвих засобів. Культура американського політичного дискурсу має багату історію та впливає на розвиток різних галузей світового простору. Тому, доцільним є виявлення та аналіз мовленнєвих засобів, лексичного навантаження та граматичних особливостей промов американських провідних політиків та їх відображення українською мовою.

Найвпливовішим політичним діячем, який має вплив на внутрішні й зовнішні зв'язки, на громадян своєї країни та інших світових держав, є, у більшості випадків, президент.

Тому **матеріалом дослідження** стали саме промови діючого президента Сполучених Штатів Америки Джо Байдена за період з лютого до серпня 2021 року, в яких він торкається різноманітних нагальних питань США та світу.

Об'єкт дослідження – сучасний англомовний політичний дискурс.

Предметом дослідження є особливості відтворення англомовного політичного дискурсу у перекладах промов діючого президента Сполучених Штатів Америки Джо Байдена.

Мета магістерського дослідження – дослідити особливості англомовних політичних промов на прикладі виступів Джо Байдена, виявити характерні риси перекладу та доцільні способи передачі змістовного навантаження промов з англійської на українську мову.

Для досягнення поставленої мети передбачається вирішити наступні дослідницькі **завдання**:

- визначити сутність понять «політичний дискурс» та «політична промова»;
- виокремити та дослідити індивідуальні особливості ораторського стилю діючого президента Сполучених Штатів Америки Джо Байдена;
- виявити та описати лексичні особливості передачі політичних промов Джо Байдена;

- визначити специфіку передачі граматичних структур та категорій у промовах Джо Байдена українською мовою.

Методи дослідження, що використовувалися під час роботи із фактичним й теоретичним матеріалом, обумовлені метою та завданнями магістерського дослідження та мають комплексний характер, який поєднує загальнонаукові, лінгвістичні й перекладознавчі методи. До загальнонаукових методів відносяться аналіз, синтез, дедукція/індукція, узагальнення та порівняння. При систематизації інформації з питань визначення понять «політичний дискурс» та «політична промова» використовується описовий метод, аналіз та синтез. Для формування бази практичних прикладів, що використовуються у фактичному матеріалі – метод суцільної вибірки. При систематизації та надання пояснення щодо лексичних одиниць, що досліджуються – аналіз лексикографічних джерел. Для визначення еквівалентності перекладу англійських політичних промов з урахуванням їх комунікативної мети та структури – перекладацький аналіз.

Наукова новизна дослідження полягає у: - систематизації основних характерних рис політичного дискурсу та узагальненню властивостей політичних промов; - виокремленні головних структурних, лексичних, граматичних й стилістичних особливостей текстів політичних промов як об'єкту перекладу; - дослідженні індивідуальних особливостей ораторського стилю діючого президента Сполучених Штатів Америки Джо Байдена; - комплексно описанні та доповненні шляхи передачі лексико-граматичних особливостей англійських політичних промов українською мовою.

Практичне значення магістерського дослідження полягає у: - можливості використання його висновків та результатів у теорії та практиці перекладу; - при розробці та написанні теоретичних курсів з перекладу політичного дискурсу; - при розробці практичних курсів з перекладу політичних текстів, а також спецкурсів для майбутніх перекладачів та фахівців у галузі політології; - використанні результатів магістерського дослідження у професійній діяльності практикуючого перекладача.

Структура роботи: магістерське дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаної літератури.

У вступі надані загальні відомості про дану наукову працю, які включають актуальність теми, окреслення мети й завдань роботи, визначення об'єкту та предмету, методів дослідження, а також інформацію щодо структури дослідження.

У першому розділі подаються загальні відомості про поняття «політичний дискурс» та «політична промова» як об'єктів лінгвістичного дослідження. Особлива увага приділяється структурним характеристикам англомовних політичних промов, мовленнєвим тактикам й стратегіям політичного дискурсу та різновидам політичних промов. Також, розглянуто питання специфіки передачі англомовних політичних промов.

Другий розділ містить власний аналіз англомовного політичного дискурсу на прикладі промов діючого президента Сполучених Штатів Америки Джо Байдена. Головна увага приділяється дослідженню індивідуальних особливостей ораторського стилю президента, а також лексико-граматичним особливостям перекладу політичних промов Джо Байдена українською мовою.

У висновках подано узагальнені результати проведеного дослідження.

Загальна кількість сторінок 88, кількість використаних джерел 75.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

1.1 Поняття «політичний дискурс»

Виникнення терміну «дискурс» має довгу історію та характеризується своєю полісемічністю, адже вже у 1860 році було зафіксовано такі його визначення, як: - бесіда або діалог; - мовлення або лекція [Хурматуллин 2006]. Він широко використовується у міждисциплінарних дослідженнях, що призводить до того, що в науці не існує його єдиного загальноприйнятого визначення. Кожна наука робить акцент на своїх особливостях та своїй проблематиці. Так, Ф. Генрі та К. Татор характеризують дискурс, як «мову, що визначається соціальними умовами свого використання та тими, хто її використовує» [Frances 2002, с. 19].

У когнітивній психології дискурс відображає знання адресата чи адресанта, мету передачі змісту за допомогою мови, а також когнітивні процеси, що необхідні для виробництва та розуміння певних знань [Frederiksen 1990]. У соціології, під дискурсом розуміють те, як знання, суб'єкти, поведінка та події відображаються у висловлюваннях, концептах, темах, спільних ідеях або припущеннях [Keller 2005]. Також, його часто асоціюють з тим, як люди бачать світ. У політології, в свою чергу, головний акцент робиться на відносинах між аргументами (ідеями) та інтересами; тут дискурс важливий, коли кращий аргумент перемагає [Keller 2011]. Також, дискурс – це процес комунікації між політичними діячами, результатом якого є формування політичної ідеології.

Найбільш широке визначення поняття «дискурс» існує саме в лінгвістиці, яка розглядає його як текст, на який впливає значна кількість

факторів, починаючи з прагматичних й закінчуючи психологічними, та мовлення, яке має направлений соціальний вплив [Григорьева 2007]. При вивченні дискурсу до уваги береться контекст; знання, що мають, як адресат, так й адресант; та фонові знання.

В цілому, у ході аналізу наукової літератури було виокремлено три головні підходи до визначення та розуміння поняття «дискурс», які взаємодіють один з одним:

1. Лінгвістичний підхід. Дискурс розглядається як одне ціле та невід'ємне від понять «текст» та «мовлення». Його виникнення пояснюється необхідністю тлумачити текст не тільки з формальної точки зору, а й приймаючи до уваги його внутрішній посил адресанту, задум/потреби, які в нього вклав адресат та умови, в яких цей текст функціонує. Так, він розглядається як динамічний, а не статичний об'єкт. І. С. Шевченко дає таке визначення: «мисленнєво-комунікативна діяльність, яка протікає в широкому соціокультурному контексті, й характеризується континуальністю та діалогічністю» [Шевченко 2005, с. 128]. О. О. Селіванова розглядає його як замкнену цілісну комунікативну ситуацію, членами якої виступають текст, на який впливають різноманітні чинники (культурні, соціальні, політичні та інші) та самі комуніканти [Селіванова 2006, с. 203]. О. М. Мороховський ж охарактеризував дискурс як «певну послідовність висловлювань, що пов'язані між собою» [Мороховський 2011].

2. Публіцистичний підхід. Коренями уходить до періоду французьких структуралістів та постструктуралістам. Серед прихильників цього підходу виокремлюємо А. Греймаса, Ж. Дерриду, Ю. Кристева, М. Фуко. Вони роблять акцент на тому, що дискурс описує способи мовлення, роблячи акцент на його двох характеристиках – кому він належить та який він по своїй природі. Це пояснюється їхнім прагненням дослідити окремі дискурсивні різновиди, що вказують на комунікативну своєрідність суб'єкту соціальної дії [Mayhead 2005, с. 78].

3. Раціональний підхід, засновником якого є Ю. Хабермас, німецький соціолог та філософ. Згідно до нього, дискурс – це ідеальний вид комунікації, який реалізується у максимально нейтральному середовищі, не зазнаючи впливу традицій, соціальної реальності та інших факторів. Його мета – критичне обговорення та обґрунтування поведінки та поглядів учасників комунікативного акту.

У роботі підтримується точка зору В. С. Григор'євої, що **дискурс** – це лінгвістична одиниця спілкування, яка відображає наступні складові картини світу: - типізовані ситуації соціальної взаємодії; - учасників соціальної взаємодії; - культурологічні представлення; та соціальні норми [Григор'єва 2007, с. 57].

Політичний дискурс не має чіткого визначення, а сучасні науковці надають декілька його тлумачень:

1. Жанровий різновид фатичного мовлення – окремі цілі політичного дискурсу підпорядковуються контактному імпульсу, що виник на початковій стадії, а інформативне завдання відходить на другий план [Базылев 2012, с. 98].

2. Знакова система, у якій відбувається модифікація семантики та функцій різних типів мовних одиниць та стандартних мовленнєвих дій [Шейгал 2000, с. 12].

3. Комунікативний акт, учасники якого намагаються надати фактам певної значущості та вплинути/переконати інших [Kuralay 2011].

4. Поєднання всіх мовленнєвих актів, публічного права, традицій та досвіду, що визначається та виражається у формі вербальних утворень, змісту, предмету та адресату, які функціонують у політичній сфері [Givi 2018].

5. Різновид інституціонального дискурсу, призначення якого навіювання прогнозованих оцінок реципієнту, розуміння якого не можливо без логічних поєднань та скритих мотивів, а також знань, що притаманні певній епохі [Демьянков 2002, с. 38].

У роботі за дотримується точка зору, що **політичний дискурс** є різновидом інституціонального дискурсу, який визначається як спілкування, що відбувається в певному соціальному середовищі зі своїми умовами та особливостями, у рамках відношень типу «статус – роль» [Карасик 2009, с. 101]. Кожен різновид інституціонального дискурсу залежить від учасників комунікативного акту, їх інтенцій, характеру комунікації, впливу на суспільство, функцій, які він виконує; а головними ознаками є мета та учасники [Полякова 2010, с. 34]. Тому, щоб надати визначення політичному дискурсу, проаналізуємо його за цими ознаками.

Учасниками політичного дискурсу виступають політичні діячі, політичні інститути, представники держави та ЗМІ, якщо вони функціонують у межах певних політичних інститутів.

Мета політичного дискурсу не обмежується однією, а поєднує в собі декілька, до яких відносимо: реалізація політичних й соціально-ідеологічних стратегій; розповсюдження певних політичних й ідеологічних ідей; підтримка/руйнування політичних поглядів та течій; тощо. Але їх всі поєднує надання підґрунтя для роздумів та спонукування адресантів на певні політичні дії.

До **функцій** політичного дискурсу відносяться:

1. Комунікативна – передача інформації, орієнтування адресантів на адресатів, щоб полегшати процес розуміння комунікативних намірів. Головною метою цієї функції є вплив на адресата (реципієнта) виконати чи не виконати певних дій.

2. Селективна – відбір тих поглядів (точок зору), що найбільше задовольняють процес досягнення балансу між різноплановими інтересами учасників комунікативного акту, таким чином становлячись найбільш перспективними.

3. Спонукальна/регулятивна/вокативна/інструментальна – вміння впливати на адресатів з метою формування в їх свідомості певного бачення

картини світу. Часто реалізація функції відбувається через емоційні канали реципієнтів.

4. Фактична – встановлення та налагодження контактів між учасниками комунікативного акту. Найбільш зустрічається у реалізації політичних промов, що пояснюється першочерговим бажанням адресантів встановити «емоційний зв'язок» з адресатами, а не робити акцент на змістовному навантаженні повідомлення.

5. Емотивна – створення необхідного емоційного середовища для подальшої побудови бесіди у необхідному напрямку для адресатів. Головними чинниками виступають емоції адресатів, які слугують своєрідним тригером відповідних реакцій адресантів.

6. Прогнозуюча – для передбачення/прогнозування векторних тенденцій розвитку цілих країн [Наминова 2001, с. 24].

7. Організаційно-нормативна – головна мета полягає у структуруванні суспільства та формуванні його прозорої системи для взаємодії учасників політичного дискурсу.

8. Маніпулятивна – можливість контролювати свідомість інших учасників комунікативного процесу за допомогою аргументів та яскравих прикладів й метафор [Анисимова 2004, с. 124].

Проте, політичний дискурс не обмежується тільки функціями, що зазначені вище (рисунок 1.1).

Це пояснюється динамічним розвитком та постійними науковими розвідками у галузі політичних досліджень. Для успішного виконання функцій політичного дискурсу, необхідно правильно обрати мовленнєві тактики та стратегії.

Далі розглянемо стратегії.

Стратегії представляють довгостроковий план дій адресантів політичного дискурсу, метою якого досягнення поставленої політичної мети.

Функції політичного дискурсу

О. Л. Михальова [Михалева 2009, с. 97] та Д. Р. Аكوпова [Акопова 2013, с. 407]

1. Стратегія на зниження – головна мета – дискредитувати політичного опонента через демонстрацію негативного відношення до предмету комунікації.

2. Стратегія на підвищення – головна мета – показати найсильніші сторони адресата й виділити його серед інших. У результаті адресат отримує більшу значущість власного статусу.

3. Стратегія театральності. Як пояснюють дослідники, адресанти, в якості яких виступають прості люди або електорат, сприймають політичні події як певну виставу, яка розгортається спеціального для нього.

О. М. Паршина, в свою чергу, робить акцент на чотирьох комунікативних стратегіях. До їх складу входять:

1. Стратегія утримання влади, яка зосереджена на привертанні уваги адресата, єднання з ним, акцентуванні на його емоційному стані. Також, дослідниця робить акцент на вирішення проблеми через роз'яснення або

коментування ситуації, наданні позитивних прикладів та запевненні адресатів у вирішенні будь-яких проблем [Мацько 2006, с. 174].

2. Стратегія запевнення, яка через аналіз та оцінювання ситуацій або надання ілюстрованих прикладів схиляє адресатів на бік адресанта.

3. Стратегія самопрезентації, яка реалізується через ототожнення адресанта з адресатами, прояву солідарності з електоратом.

4. Стратегія боротьби за владу, що реалізується різними шляхами, включаючи дискретизацію опонентів, маніпулювання емоціями та діями адресатів та критики дій та слів інших [Паршина 2007, с. 46]. Крім зазначених вище, провідні науковці виокремлюють такі комунікативні стратегії реалізації політичного дискурсу: - агітаційна: - маніпулятивна; - стратегія нападу; - стратегія самозахисту [Даренская 2016, с. 78]; – стратегія боротьби за владу; - стратегія самопрезентації та багато інших.

Будь-яка комунікативна стратегія реалізується за допомогою відповідних тактик. Під **мовленнєвими тактиками** політичного дискурсу розуміється імплементація певних способів спрямування дій адресатів у бік досягнення поставлених політичних цілей. Усі тактики політичного дискурсу можна згрупувати відповідно до комунікативних стратегій, які вони допомагають здійснити.

1. Тактики реалізації стратегії на зниження:

- тактика звинувачення: представлення будь-якої ситуації у негативному ракурсі для політичного опонента; - тактика безособового звинувачення: адресант описує ситуацію у негативному світлі, але не називає особи, яка в цьому вина; - тактика «мінус»-аналіз: адресант описує певну ситуацію, яка йому не подобається, але не показує свого відношення відкрито; - тактика викриття: адресант робить акцент на певному проступку опонента, використовуючи низку аргументів та фактів [Михальская 1996, с. 201]; - тактика погрожування: залякування політичного опонента, надаючи приклади того, що з ним може трапитися у майбутньому; - тактика

ображення: звинувачення опонентів, які базуються більше на емоціональному стані адресата, а не на фактах [Загнітко 2007, с. 5].

2. Тактики реалізації стратегії на підвищення:

- тактика презентації: представлення будь-якої особи у позитивному аспекті; - тактика «плюс»-аналіз: представлення ситуації таким чином, що стає зрозумілим позитивне відношення адресанта до неї (передається здебільшого імпліцитно); - тактика відведення критики: адресант не бажає демонструвати свою участь у певних діях, дистанціюючись від них, та намагається знайти виправдання своїм діям в очах адресатів.

3. Тактики реалізації стратегії театральності:

- тактика розмежування: будується по принципу «своє – чуже», коли адресант демонструє своїм адресатам, що він не має нічого спільного з негативними подіями, що відбуваються у політичному просторі [Bloor 2013, с. 85]; - тактика спонукання: адресант всіма силами намагається «примусити» адресантів виконати певні дії чи продемонструвати певні реакції на події [Макаров 2003, с. 107]; - тактика обіцянки: адресант робить акцент на виконанні певних дій за бідь-яких умов.

Проте список тактик реалізації комунікативних стратегій політичного дискурсу не обмежується тільки тими, що викладені вище. Вони постійно оновлюються та доповнюються. У таблиці 1 представлені найбільш популярні на сьогоднішній час.

Таблиця 1.1

Мовленнєві тактики реалізації стратегій політичного дискурсу

№ п/п	Назва тактики	Характеристика
	Тактика солідаризації	Намагання поєднати образ адресанта зі своєю аудиторією.
	Тактика ототожнення	Адресант намагається продемонструвати свою приналежність до адресатів та підтримання їх інтересів.

Продовження Таблиці 1.1

№ п/п	Назва тактики	Характеристика
3	Тактика призиву	Акцент робиться на заклику адресатів до певних дій, базуючись на необхідності змін.
4	Тактика визнання проблеми	Адресант описує та визнає існування певної проблеми у політичному просторі та демонструє рішучість у вирішенні цієї проблеми.
5	Тактика демонстрування перспектив	Адресант робить акцент не на самій проблемі, а на тому, як її потрібно вирішити й що адресати отримують в результаті.
6	Тактика коментування	Адресант роз'яснює смисл висловлювань та певних понять.
7	Тактика доведення ситуації до абсурду	Адресант демонструє наслідки у перебільшеній формі, спеціально загострюючи негативні моменти, й акцентуючи неможливість іншого розвитку.
8	Тактика заперечення попередніх реалій	Адресант використовує конструкції заперечення для демонстрації негативних смислів.

З точки зору стилістики, семантики й лексики, характерними рисами політичного дискурсу є:

- широке використання політичної термінології:

concurrent resolutions, election, electoral college, quorum, referendum;

- часте використання безособових конструкцій та безособової лексики з метою надати загальне бачення проблеми без вираження власної думки:

it is late to...; it is difficult to ...; it is too early to ...;

- імплементація метафор та емоційно-забарвленої лексики:

*I guess you have to acknowledge the orange-haired elephant in the room...(about D. Trump); Mr. Obama's aides said that he would be hesitant to commit American **ground troops**;*

- використання лексичних й граматичних одиниць з широким значенням:

trash, literally, overlook, custom;

- використання лексичних одиниць з негативної конотацією для дискретизації опонентів або з позитивною конотацією для заохочення адресатів:

proliferation, extermination, terrorists, recession, failure of the system, support and assistance, prosperity, fortune, firm, confident;

- побудова повідомлення за допомогою паралельних синтаксичних конструкцій для загострення уваги:

shape without form , shade without colour , paralyzed force , gesture without motion (повторення однієї структури фрази);

- використання «we» конструкцій замість «I»:

We do this with a clear purpose: to root the terrorists who threaten all of us; ...we must ensure that NATO is equipped...

Таким чином, політичний дискурс – це складне, багатокomпонентне утворення, яке з'являється й функціонує у процесі взаємодії адресатів й адресантів у політичному середовищі й реалізується через низку стратегій й тактик, вибір яких залежить від комунікативної ситуації й цілей, які ставить перед собою адресант. Також, йому притаманно використання різноманітних лексичних й стилістичних прийомів, таких як метафори, паралельні конструкції, політична термінологія та інші.

1.2 Загальні характеристики політичної промови

Політична промова є невід'ємною складовою політичного дискурсу. Будь-який політичний діяч ставить за мету вплинути на свою аудиторію через їх свідомість та відчуття й робить це за допомогою ефективної промови.

Політичні промови є одним із різновидів політичного жанру, що має багатовікову історію. Для вивчення їх особливостей науковці використовують не тільки лінгвістичні методології, але й риторичні, психологічні та семіотичні [Latif 2016].

Під політичною промовою розуміють:

- заздалегідь підготовлений виступ на актуальну політичну тему, головними складовими якого є як позитивні, так й негативні оцінки політичних дій чи фактів [Самойлова 2016, с. 235];
- потужну зброю у досягненні політичних цілей, що має низку особливостей [Ухвачев 2015];
- заздалегідь підготовлений політичний виступ, що містить позитивні чи негативні оцінки, обґрунтування, певні факти та перспективи подальшого розвитку [Мацько];
- певний провідник ідей, мета якого побудити людей прийняти участь у певних політичних процесах [Романова 2006, с. 75];
- форма публічної промови, процес комунікації та один із видів соціальної дії [Юдина 2004, с. 180];
- широка категорія, яка включає обговорення значної кількості тем таких, як: податки, події в світі, імміграцію, релігійні питання, питання охорони здоров'я та інші [Political Speech in Schools].

Політичні промови умовно можна поділити на декілька категорій/жанрів (рисунок 1.2). Кожен із жанрів використовується у певній ситуації у політичному середовищі.

Так, жанр передвиборчої агітації характеризується значною кількістю ідеологем та імперативів. Парламентським та передвиборчим дебатам властива значна кількість емоційно-забарвленої лексики.

Рисунок 1.2

Жанри політичної промови

Проте кожен жанр політичної промови здебільшого базується на раціональному підході, на раціональних та оціночних властивостях адресатів (публіки). Адресант повинен вміти надати аргументи на користь своєї позиції, враховуючі бажання та принципи різноманітних соціальних груп [Bednarek 2012, с. 101]. Крім цього, політичні промови можна розділити за їх адресатами чи типом заходу та за способом їх реалізації (Табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Різновиди політичних промов

	Тип політичної промови (I)	Мета (II)
За адресатами/заходом	Передвиборча промова	Агітація аудиторії (потенційного електорату)

Продовження Таблиці 1.2

	I	II
За адресатами/з аходом	Партійна промова	Пропаганда власних ідей та політичного курсу
	Промова у парламенті	Протиставити власні політичні погляди іншим представникам у парламенті
	Вітальна промова	Урочисте привітання та популяризація власних політичних ідей
	Промова на міжнародній арені	Донести свою точку зору. Відмінна риса – відсутність опозиційної точки зору, односторонність.
	Промова на мітингу	Висвітлити актуальні соціально-політичні питання, надихаючи аудиторію до певних дій.
	Святкова промова	Донесення загальноприйнятих цінностей через ритуальний характер промови.
За способом реалізації	Захисна промова	Оборонити власні політичні погляди, думки, відстояти свою точку зору перед критикою.
	Ділова промова	Донесення чітких фактів певної події, проблеми чи питання без емоційного забарвлення.
	Вибачення	Вибачитись за некоректну поведінку чи дії, що призвели до негативних наслідків.

Так, виходячи із головної мети будь-якої політичної промови, вона має низку особливостей:

1. Використання «простої» мови, лексики з чітко вираженою позитивною чи вкрай негативною конотацією, емоційно забарвлених одиниць:

They pleaded with me to let China continue stealing our jobs, ripping us off and robbing our country blind... (Donald Trump, 2008); We don't have any cases (Donald Trump, 2020); The level of genius and bravery. They're great people, the military people (Donald Trump, 2020).

2. Незначна кількість або відсутність складних конструкцій:

I am also taking swift and decisive action to protect our great capital (Donald Trump, 2020).

We must never forget that while Americans will always have our disagreements, we are a nation of incredible, decent, faithful, and peace-loving citizens who all want our country to thrive and flourish and be very, very successful and good (Donald Trump, 2021).

3. Широке використання різноманітних стилістичних прийомів та образності:

The road ahead will be long. Our climb will be steep; Incomes soared, wages boomed, the American Dream was restored. It is the dawn of a new Middle East.

4. Значна кількість статистичних даних (особливо у разі звітування політиків):

You know, we don't want to give \$2,000 to people. We want to give them \$600; There were also more than 42,000 double votes in Nevada. Over 150,000 people were hurt so badly by what took place. And 1,500 ballots were cast by individuals whose names and dates of birth match Nevada residents who died in 2020 prior to November 3 election (Donald Trump, 2021).

5. Чітка та правильна побудова висловлювань:

We launched the first new branch of the United States Armed Forces in 75 years: the Space Force. Our communities will flourish. Our people will be prosperous. Our traditions will be cherished. Our faith will be strong.

6. Значна кількість атрибутивних висловлювань: *professional anarchists; violent mobs; law-abiding Americans; severe criminal penalties and lengthy sentences.*

7. Надання переваги займенникам *we* та *our*, а також словам та словосполученням *together; with people, mutual...*:

We established hard time limits on...; We strengthened judicial review of ...; This is our time – to put our people back to work and open doors of opportunity for our kids...(Barack Obama, 2008).

8. Паралельні конструкції або лексичні повторювання:

This time can be different than all the rest. This time we can face down those who say our road is too long (Barack Obama, 2008).

Політичні промови можуть бути представлені у двох формах: в усній та письмовій. Перша є більш звичною для широкої аудиторії. Їй притаманний швидкий безпосередній контакт з адресатами, здебільшого через емоційну складову. До неї відносять публічні промови, передвиборні агітаційні промови, офіційні щорічні звернення політиків (президента) до народу, тощо. Друга форма є менш поширеною, але, на відміну від усного мовлення, саме вона є більш продуктивною з точки зору побудови та організації повідомлення. Літературна мова виступає знаряддям досягнення поставленої політичної мети. До неї відносять звіти, політичні ноти, письмові звернення до окремої групи людей, тощо.

Для політичних промов є характерним три-блокова побудова: вступна частина, основна й висновки. Проте, на відміну від інших творів, вони мають свої характерні риси й особливості змістовного навантаження.

Вступний блок політичних промов може бути адресований аудиторії, її привітання, для встановлення контакту та налагодження зв'язку. Крім цього, політики часто використовують принцип формування головного посилу та надання мети виступу. Така вступна частина визначається структурними особливостями політичної промови. Також, на початку свого виступу політики часто звертають увагу на певні події чи місця, де відбувалися

поточні дії, надають власний погляд (висновки) на те, що відбувалося раніше. Так, часто використовуються наступні фрази чи речення:

Thank you ladies and gentlemen for a very warm reception...And our meeting this week is a continuation of that tradition. But there is something different about tonight. There is something special about tonight. What is different? What is special? (Barbara Charline Jordan) (визначення мети).

I have some news for the House. It is good news (Winston Churchill) (представлення новин).

I would like to thank the Secretary General for inviting me to be part of this important United Nations Fourth World Conference on Women. This is truly a celebration, a celebration of the contributions women make in every aspect of life (Hillary Clinton) (посилання на місце та подію).

Основний блок політичних промов надає аргументацію для обґрунтування власних думок з приводу поточної політичної ситуації. Основний блок прийнято поділяти на декілька мікротем, - закінчений фрагмент мови за своєю структурою та змістом, що складається з певних тез та аргументів на їх користь [Анісімова]. Всі аргументи повинні бути істинними, орієнтованими на конкретну аудиторію та пов'язаними з темою/тезою. Аргументація може бути спадною чи висхідною. Перша базується на найбільш переконливих доводах, які поступово зменшуються. Друга має висхідний характер та тримає аудиторію у напруженні весь час.

Заключний блок є найважливішою частиною промови та має такі різновиди: підсумковий, типологічний або апеляційний. Перший різновид, *підсумковий*, надає узагальнене уявлення про всі мікротеми політичної промови, спрощуючи адресатам завдання зробити висновок з інформації, що була отримана. Завданням *типологічного* висновку є стимулювання більш глибокого та детального обміркування питання, що обговорювалася або проблеми, що висвітлювалася. *Апеляційні* висновки є найбільш емоційно забарвленими, урочистими й слугують зменшенню дистанції між адресатам й адресантам.

Таким чином, політична промова є знаряддям політичної комунікації, під час якої відбувається розповсюдження політичних думок та здійснення впливу на адресатів (реципієнтів). Організаційна структура політичних промов є стандартною та складається з трьох блоків, змістовне навантаження яких може відрізнятися в залежності від комунікаційної мети. Особливого значення для успішної політичної промови набувають стилістичні прийоми, які надають їй певного рівня експресивності й полегшують процес «впливу» на адресатів.

1.3 Специфіка перекладу англомовних політичних промов

Як вже зазначалося політична промова – це вид особливий різновид ораторського мистецтва, виступ, що у більшості випадків ретельно готується заздалегідь, має у своєму складі особисті погляди адресанта, його власні обґрунтування певних соціально-політичних подій, та головна мета якого вплинути на адресата у певному політичному питанні, примусити його не/прийняти участь у певних політичних діях. Тому, важливим є питання адекватного перекладу англомовних політичних промов, при якому відображаються всі інтенції автора.

Переклад – це складний вид людської діяльності, в якому протиставляються різні аспекти, образи, погляди, різноманітні традиції та культурні аспекти, та який вимагає створення нового продукту, а не простої заміни однієї мови на іншу [Беляєва, с. 29]. У процесі перекладу відбувається комунікативне прирівнювання текстів оригіналу та вихідного тексту, що не можливо без урахування структурних, змістовних та функціональних особливостей текстів. Перекладач приділяє особливу увагу логічній послідовності матеріалу, когезії, тобто формальній зв'язаності тексту, тема-

рематичній будові, яка, як правило, повинна бути збережена на мові перекладу.

До того, як дослідити особливості перекладу саме англомовних політичних промов, необхідно виокремити головні різновиди перекладу політичного дискурсу взагалі.

По-перше, необхідно брати до уваги в якій формі надається текст оригіналу й в якій формі буде надаватися переклад:

- письмова форма, яка може бути двох типів – письмовий переклад усного повідомлення та письмовий переклад повідомлення у письмовій формі;

- усна форма, яка також має два прояви – переклад усного оригінального повідомлення та письмового;

- синхронний переклад, який здійснюється одночасно з оригіналом;

- послідовний переклад, який відбувається поступово після того, як була прослухана певна частина повідомлення [Беляєва 2007, с. 38].

Крім цього існує двосторонній та односторонній переклад, при яких відбувається усний послідовний переклад з однієї мови на іншу та навпаки або тільки на одну мову. У роботі головна увага приділяється письмовому перекладу промов у друкованому та усному виглядах.

Відповідно до змісту повідомлення та його передачі мовою перекладу, переклад також існує декілька видів:

- повний, головна мета якого передати змістовне навантаження оригіналу без втрат та будь-яких скорочень;

- неповний, який передає зміст оригінального повідомлення із скороченнями;

- аспектний, при якому відбувається переклад тільки певної частини тексту, яка відповідає проблематиці;

- анотаційний, що висвітлює мету та предмет оригінального тексту;

- фрагментарний – переклад тільки окремої частини тексту на мові оригіналу; та інші [Голикова 2008, с. 103].

Усна англомовна політична промова характеризується різноманітними узагальненнями, значною кількістю повторень, використанням емоційно-забарвленої лексики, прикладів, що працюють на контрастах, та іншими стилістичними прийомами. При укладанні політичної промови оратор (політичний діяч) орієнтується на свою цільову аудиторію, її середній вік, уподобання, соціальний статус, тощо. Опираючись на цю інформацію, автор пише функціональний та дієвий текст виступу, який досягне поставленої мети. Тому, для перекладача важливим є передати саме той реєстр мови, характер виступу та тональність, в яких написана англомовна політична промова. Перекладач англомовних політичних промов повинен бути обізнаним у політичному житті, політичних реаліях тієї країни, промови, політичних діячів якої, він перекладає. Крім цього, однією із умов успішного перекладу є нейтральна позиція перекладача, головне завдання якого абстрагуватися від своїх власних політичних уподобань [Snell-Hornby 2006, с. 200].

Так, у роботі дотримується точка зору О. В. Федорова стосовно того, що головним для правильного перекладу є знання перекладача тієї сфери, до якої належить матеріал [Федоров 2002, с. 298].

Різниця у культурах, реаліях, особливостях побудови речень (граматична та синтаксична структури) змушує перекладача використовувати перекладацькі трансформації. Під перекладацькими трансформаціями А. Д. Швейцер розуміє «міжмовні операції», що спрямовані на перевираження значення [Швейцер 1988, с. 118].

В свою чергу, Я. І. Рецкер вважає, що трансформація – це особливий прийом «логічного мислення», який дозволяє розкрити значення слова-оригіналу (за допомогою контексту) й знайти йому відповідник у мові перекладу, який може не співпадати із значенням у словнику [Рецкер 1988, с. 78].

За Р. К. Міньяр-Белоручевим, перекладацькі трансформації полягають у змінні семантичних і/або формальних компонентів на вихідній мові зі збереженням [Міньяр-Белоручев 1994, с. 184].

Переклад англомовних політичних промов, так само як й переклад інших жанрів та стилів, вимагає точної передачі комунікативних намірів мовця, тому у процесі використовуються лексичні, граматичні й лексико-граматичні трансформації.

Лексичні трансформації – це різноманітні заміни лексичних елементів вихідної мови, враховуючи, як норми мови перекладу, так й мовленнєвих та культурних традицій іншої мови [Карабан 2004, с. 22]. Вони використовуються тоді, коли не можливо знайти у мові перекладу, слова, що відповідали би й несли таке саме культурне навантаження, що й у мові оригіналу: власні імена, явища та поняття, об'єкти та предмети, що є типовими для певної культури, тощо. Головними лексичними прийомами перекладу є:

- транслітерація/транскрибування;
- калькування;
- лексико-семантичні заміни, до яких відносяться конкретизація, генералізація та модуляція.

Транслітерація й транскрибування є досить поширеними при перекладі англомовних політичних промов й представляють собою передачу лексичної одиниці оригіналу шляхом відтворення її форми за допомогою літер мови перекладу. Так, при *транскрибуванні* відтворюється звукова форма слова-оригіналу, а при *транслітерації* – його графічна форма. Проте, англійська та українська мови мають досить різні мовні фонетичні й графічні системи, тому передача слова на мові перекладу часто є умовною й досить приблизною. Наприклад, при перекладі українською подвоєння приголосних не зберігається, що пояснюється тим фактом, що це не є прийнятним: *Scott – Скот, Campbell – Кемпбел*.

Калькування – це заміна складових лексичної одиниці вихідного тексту на відповідники у мові перекладу. За його допомогою, перекладач має змогу утворити нове слово чи словосполучення на мові перекладу, але зберігаючи структурну форму вихідного слова, хоча можливий зворотний або частково зворотний порядок елементів. Наприклад, слово, що в оригіналі стояло в кінці словосполучення при перекладі займає першу позицію: *liquidity level – рівень ліквідності*. Калькування є досить продуктивним способом перекладу, який дозволяє уникнути появи нових запозичень або виникнення плутанини у термінотворенні та її імплементації, що є позитивним фактором функціонування будь-якої мови.

Генералізація – лексико-семантична заміна будь-яких понять англійської мови на поняття мови перекладу з більш ширшим значенням, наприклад лексична одиниця з вузьким значенням буде замінена на лексичну одиницю із загальним значенням. Тобто слово/словосполучення на мові перекладу буде відображати родове поняття вихідного слова, що включає його видове. Використання цього виду перекладу не є досить розповсюдженим для перекладу англомовних політичних промов, що пояснюється використанням значної кількості абстрактних понять політичними діячами. Наприклад,

After these sad events, everybody knew their names – Після цих сумних подій, про них дізналися усі.

Конкретизація – це вид лексичної трансформації, при якій відбувається заміна вихідної лексичної одиниці з широким значенням на лексичну одиницю мови перекладу з більш вузьким значенням. Політичні діячі часто використовують у своїх зверненнях різноманітні прикметники для характеристики своїх прихильників або громадян в цілому. Досить частотним є словосполучення *good citizens* – хороші громадяни (дослівний переклад). Проте у перекладі надається не його дослівний переклад, а надаються елементи конкретизації – *добропорядні громадяни*. Крім цього, існує тенденція до використання конкретизації при перекладі дієслів англійської мови на позначення процесів «говоріння», таких як: *to say* або *to tell*. При

передачі українською мовою зустрічаються наступні їх варіанти: *стверджувати, просити, повторити, повідомити або навіть заперечувати.*

Наприклад:

We *told* them, I *said*, “People, you have to make your choice and stop arguing.” – Ми *казали* їм, я *заявила*: «Народ, ви повинні зробити свій вибір та перестати сперечатися».

У наступному прикладі англійське дієслово *take*, що має широку конотацію, перекладається українською дієсловом із більш вузьким значенням, а саме – *заробляти*:

Have you made a lot of money out of your policy? – Чи багато грошей ви *заробили* на своїй політиці?

У сучасній лінгвістиці виокремлюють мовну й мовленнєву конкретизацію. Перший вид виникає через різницю у побудові та функціонуванні двох мов, а також через неможливість знайти у мові перекладу слово чи словосполучення, що мало би таке саме широке значення, як й одиниця оригіналу [Трофимова 2012, с. 314]. Другий вид виникає через стилістичні особливості певного тексту, а також через бажання створити образність на мові перекладу, уникаючи зайвих повторів.

Модуляція – це лексико-семантична заміна слова чи словосполучення вихідного тексту на одиницю мови перекладу, значення якої є логічним наслідком значення вихідної одиниці, що поєднані між собою причино-наслідковим зв'язком [Рецкер 1974, с. 181]. Існує декілька різновидів смислового розвитку при перекладі, а саме заміна: процесу його причиною; процесу його наслідком; причини наслідком; причини процесом; наслідку процесом тощо. Наприклад,

Not with standing the passage of time, their novels retain fascination – *Їх романи витримали перевірку часом та зберігають свою привабливість* (W. S. Maugham).

Граматичні трансформації – це заміна граматичних характеристик слова/словосполучення/речення, заміна частина мови або реорганізація

вихідного речення мовою перекладу для відтворення рівноцінного комунікативного ефекту. Причиною використання граматичних трансформацій є насиченість тексту оригіналу нестандартними граматичними конструкціями для мови перекладу. За Л. С. Бархударовим, вони поділяються на: - перестановки; - заміни; - додавання; - опущення [Бархударов].

Перестановка – це зміна порядку розташування мовних елементів в тексті перекладу порівняно із текстом оригіналу. До мовних елементів можуть відноситися не тільки окремі слова, але й словосполучення, частини речення або навіть цілі речення. Цей вид перекладацької трансформації є розповсюдженим й часто супроводжується імплементацією інших видів трансформацій. Наприклад,

The Australian delegation entered the hall. – До зали увійшла австралійська делегація.

“Your father is going to court today?” asked Mr. Brain. We had entered the room. – Ми увійшли до кімнати. Містер Брейн запитав: «Твій батько збирається сьогодні до суду?»

В останньому прикладі змінюється порядок речень, що спричинено використанням у другому реченні граматичної форми Past Perfect, що означає дію, яка передувала тій, про яку мова йдеться у першому реченні. Крім того, у питанні відбувається заміна порядку слів – прийменник *сьогодні*, що стоїть у кінці речення на мові оригіналу (правила побудови речень англійською мовою), при перекладі займає позицію після дієслова.

Заміни – це найбільш варіативний вид перекладацьких трансформацій, до складу яких входять заміни частин мови; форм слова/словосполученні; синтаксичні заміни у складному реченні або заміна членів речення. Так, часто спостерігається зміна простого речення на вихідній мові на складне речення на мові перекладу або зворотній процес; заміни головного речення на підрядне та навпаки; заміна речення зі сполучником/ми на безсполучникове та навпаки. Наприклад,

We know that he is a very good swimmer – *Ми знаємо, що він дуже добре плаває* (заміна іменника swimmer на дієслово «плавати»).

My opponents were given unrecorded money. – *Моїм опонентам дали невраховані гроші* (заміна пасивної конструкції активною).

Додавання – перекладацька трансформація, при якій відновлюються лексичні одиниці вихідної мови, що були упущені. Використовується для надання лексичної завершеності одиницям на мові перекладу або при компенсації відсутності відповідних граматичних форм. Наприклад:

Modern appliances – *сучасні види побутового обладнання*

Fish license – *ліцензія на здійснення риболовлі.*

Опущення – не використання певних конструкцій (частини або цілих речень) при перекладі, які семантично «перевантажують» текст мовою перекладу. Для англійської мови характерним є паралельне використання слів з однаковим чи досить близьким значенням, що не властиво українській мові: *by force and violence* – *шляхом насилля.*

При дослідженні англомовних політичних виступів та аналізу їх перекладу, використовувалася класифікація граматичних трансформацій, що надана В. М. Комісаровим та О. Д. Швейцером [Швейцер 1988]:

1. Дослівний переклад (синтаксичне уподобання) – граматична трансформація, при якій синтаксична структура, що використовується у тексті оригіналу, перетворюється на аналогічну структуру мовою перекладу, при цьому кількість мовних одиниць та порядок їх розтушування може залишатися у повній відповідності до оригіналу. Наприклад:

Today I'd like to give you another example of a deal that Washington could make with Detroit (Barack Obama) – *Сьогодні я б хотів надати вам ще один приклад угоди, яку б Вашингтон міг би укласти з Детройтом.*

2. Членування речення – трансформація синтаксичної структури речення на мові оригіналу у дві чи більше предикативні структури на мові перекладу [Гуськова 2000]. Наприклад, відбувається заміна простого англійського

речення з інфінітивом, герундієм чи прислівником на складнопідрядне речення українською мовою:

Americans fought ... to be free from ... - to ensure that our government couldn't come knocking in the middle of the night for no reason (Barack Obama) – Американці боролися, щоб бути вільними від ... - щоб упевнитися, що наш уряд не зможе прийти посеред ночі без усяких причин.

3. Об'єднання речень – трансформація синтаксичної структури оригіналу через об'єднання двох простих речень мовою перекладу. Однією з причин об'єднання речень є граматичні особливості побудови речень англійською мовою. Наприклад:

Today I say to you that the challenges we face are real. They are serious and they are many (Barack Obama) – Сьогодні я заявляю вам, що виклики, що стоять перед нами, реальні, серйозні та їх багато.

4. Граматичні заміни – це особливий вид трансформації, при якій відбувається заміна частини мови, форми слів, членів речення або синтаксичні заміни у складному реченні. Причина виникнення – неможливість виконати якісний переклад при збереженні оригінальних мовних форм. Наприклад:

*And they are a **betrayal** of our **nation's** core values (Donald Trump) – Та вони **зраджують** наші головні **національні** цінності.*

Лексико-граматичні трансформації представляють собою заміни/зміни у лексичних та граматичних одиницях мови оригіналу, які потрібні для збереження прагматичного й функціонального навантаження тексту оригіналу [Зорівчак 1999, с. 219]. До них відносять: антонімічний переклад, описовий переклад, компенсація.

Антонімічний переклад – різновид лексико-граматичної трансформації, при якій відбувається заміна форми речення оригіналу: якщо воно було стверджувальним, то у перекладі стане негативним та навпаки, тобто лексична одиниця оригіналу замінюється лексичною одиницею мови перекладу із протилежним значенням. Наприклад:

*Luckily, such situations **don't happen** much (Donald Trump) – На щастя, такі ситуації **рідко трапляються**.*

*The situation **didn't change** until 2020 (Barack Obama) – Ситуація **змінилася** тільки у 2020.*

Описовий переклад – трансформація, при якій лексичні одиниці на мові оригіналу замінюються на лексичні одиниці мови перекладу, що пояснюють/експлікують їх значення, що призводить до збільшення тексту перекладу, роблячи його більш громіздким. Наприклад:

*We have just suffered our second successive **landslide** election defeat – Ми щойно пережили нашу другу поспіль поразку на виборах з **великим відривом голосів**.*

Компенсація – вид трансформації, при якому для заповнення семантичної порожнечі/врати від того, що не усі лексичні одиниці мови оригіналу були передані мовою перекладу, використовуються інші засоби для передачі цієї інформації. При цьому таке заповнення може відбуватися у бідь-якому місці тексту перекладу. Також можлива заміна граматичних засобів лексичними або лексичних – граматичними. Наприклад:

*You've got to change your way of living, or you should die – Вам **потрібно змінити свій образ життя, інакше ви помрете від нудьги**.*

Таким чином, при перекладі англомовних політичних промов широко використовуються різноманітні види перекладацьких трансформацій через різницю у змістовному навантаженні, граматичній та лексичній побудові двох мов, специфіки побудові промов – частому використанню емоційно-забарвленної лексики, вираженню скритого змісту повідомлення та непрямого впливу на адресатів.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ ДЖО БАЙДЕНА

2.1 Індивідуальні особливості ораторського стилю Джо Байдена

Джо Байден, 46 президент Сполучених Штатів Америки, йшов до своєї мети понад тридцять років, а його досвід у політичній сфері налічує п'ятдесят років. Як багаторічний член Сенату та віце-президент у адміністрації Барака Обами, він обізнаний у тому, як високоефективно виступати з публічними промовами, впливаючи на свою цільову аудиторію, хоча, як заявляє Майкл Гравел, попередній сенатор штату Аляска, виступи не були сильною стороною теперішнього президента [Glueck 2021]. Ще з юних років він допускав багато помилок та обмовок. Ситуація кардинально не змінилася. Аудиторія спостерігає плутанину у поняттях або іменах, зупинку на півслові або труднощі у формуванні своїх думок. Також простежуються необдумані фрази, які є недоречними у виступах провідного політичного діяча. Наприклад:

Stand up, Chuck! – Підіймись, Чак! – фраза адресована людині, що знаходиться у інвалідному візку.

150 million were lost to gun violence and we just lost another 120 million to covid-19. – Через озброєне насильство ми втратили 150 мільйонів, й ще 120 мільйонів – через COVID-19.

У своїй промові президент переплутав одиниці виміру й замість тисяч сказав мільйони, хоча населення Америки складає приблизно 300 мільйонів людей, тобто слухаючи його промову, можна зробити висновок, що майже все населення США вимерло.

People are being killed in western, in eastern Afghan — excuse me, in eastern, uh, Ukraine. – Людей вбивають у Західному, у Східному Афган... - прошу вибачення, у Східній, кхм, Україні. – Джо Байден переплутав країну, коли говорив про військову допомогу Україні, яку призупинив президент Трамп.

Poor kids are just as bright and just as talented as white kids [Stracqualursi 2019]. – Бідні діти так само талановиті й розумні, як й білі діти.

Слова президента Байдена на його виступі у штаті Айова, коли він знову «трішки неправильно» виклав факти й був змушений виправлятися по ходу промови, додавши наступне: *...wealthy kids, black kids, Asian kids – багаті діти, чорношкірі та азіатські діти.*

Обмовки Джо Байдена отримали власну назву серед представників ЗМІ й стали окремим видом лексики – «байденізмами». Сам президент не заперечує своїх проблем із публічними виступами в аспекті допущення помилок:

I am a gaffe machine, but my God what a wonderful thing compared to a guy who can't tell the truth (передвиборні дебати із Дональдом Трампом) – Я роблю багато помилок на публіці, але це ніщо порівняно з тим, хто не може сказати правди.

Проте не зважаючи на значну кількість помилок та обмовок, після обрання на пост президента у січні 2021 році, Джо Байден намагається уникати негативних ситуацій та «неправильного висловлювання думок». Його мовлення стає рівним та гладким.

Розглядаючи *лінгвостилістичні аспекти* його політичних виступів, можна виокремити наступні:

1. Значна кількість одно-/двоскладових слів: *know, share, belief, world, money, nation, mean, think, folk, thank, safe, build, life, share:*

As you all know, and they share my belief that it's both in the interest of business and labor to get this done [Remarks USDepartment] – Як ви усі знаєте,

а вони розподіляють мою точку зору, що виконання цього є в інтересах як бізнесу, так й трудового класу.

*But I'll **take** responsibility for what I **do** and **say** [Remarks 15 July 2021] – Але я буду відповідати за те, що роблю чи говорю.*

2. Лексичні та стилістичні повтори:

***Much to repair. Much to restore. Much to heal. Much to build. And much to gain** [Inaugural Address] – Багато чого потрібно виправити. Багато чого потрібно відновити. Багато чого зцілити. Багато чого побудувати. Та багато чого набути.*

*We've had **enough pain. Enough pain** [Remarks 30 July 2021] – Ми вже достатньо страждали. Достатньо страждали.*

*... here's where we stand: **record** growth, **record** job creation... [Remarks 26 January 2021] – ось, що ми маємо: рекордне зростання, рекордну кількість створення нових робочих місць.*

***America is back. America is back. Diplomacy is back** at the center of our foreign policy [Remarks 4 February 2021] – **Америка повернулася. Америка повернулася.** Дипломатія **повернулася** у центр нашої зовнішньої політики (анафора).*

***That's** the grounding wire of our global policy — our global power. **That's** our inexhaustible source of strength. **That's** America's abiding advantage [Remarks 09 February 2021]. – **Це** основа нашої глобальної політики – наша глобальна влада. **Це** наше невичерпне джерело сили. **Це** непорушна перевага Америки (анафора).*

3. Переважання простих речень або поєднання двох простих речень:

The virus is on the run, and America is coming back. – Вірус відступає, а Америка повертається.

It works. It's free. – Це працює. Це – безкоштовно.

Millions of Americans have already done that. – Мільйони американців вже зробили це [Remarks 06 July 2021].

4. Часте використання якісно-означальних прислівників та прислівників ступеня та фокусу:

*And I'm **deeply** gratified that, as an Alliance, we adopted a far-reaching plan – глибоко вдячний.*

*The number of cases and deaths are dropping **dramatically** – різко знижаються.*

*I mean, I'm not saying anything, **quite frankly** – достатньо чесно [Remarks 22 February 2021].*

*So it's **gigantically** important that you act like ... Americans that care about our... fellow Americans [Remarks 20 July 2021] – Тому це неймовірно важливо, щоб ви поводитися як ... американці, які турбуються про своїх співвітчизників.*

5. Використання ввідних конструкцій для встановлення контакту з аудиторією. Самою вживаною є (as) you know.

***You know**, our healthcare workers are heroes – Ви ж знаєте, що наші медичні працівники – герої.*

***You know**, for more than 1 million Americans living with multiple sclerosis, one common drug for that disease costs \$7,100 per month – Знаєте, для більш ніж 1 мільйона американців, які живуть з розсіяним склерозом, тільки один поширений препарат проти цієї хвороби коштує 7100 доларів на місяць.*

***You know**, there's long been talk – I mean, a long time, since the days when I was back in the Senate — about giving Medicare the power to negotiate lower drug prices – Знаєте, довга була розмова, я маю на увазі – давно була, з часів як я повернувся до Сенату – про те, щоб надати «Медікеру» повноваження на введення переговорів про зниження цін на ліки.*

***You know**, we'll help any health system overloaded and unable to cope with a spike in cases – Знаєте, ми допоможемо будь-якій системі охорони здоров'я, яка перевантажена та не може впоратися із стрибком випадків захворювання.*

6. Значна кількість спонукальних речень та речень із конструкцією «let me»:

Let me say that again: It's a pandemic of the unvaccinated – Дозвольте повторити ще раз: це пандемія невакцинованих.

Let me close with this: If you're at home and vaccinated but anxious or even angry, or if you're at home and unvaccinated, unbothered and unconvinced, let's step back and see where we are – Дозвольте закрити це питання: якщо ви дома й вакциновані, але відчуваєте занепокоєння або навіть лють, або ви дома й не вакциновані, безтурботні та непереконані, зробіть крок назад й подивіться, де ми з вами находимося.

Let's get that straight – Давайте розберемося.

Go get the second shot – Пойдіть й зробіть другий укол.

Get vaccinated – for yourself, for the people you love, for your country – Вакцинуйтеся – заради себе, людей, яких ви любите, заради вашої країни.

Parents, get your children vaccinated – Батьки, вакцинуютьте своїх дітей.

Також, у своїх промовах діючий президент Сполучених Штатів Америки завжди звертається до народу та узагальнює об'єкт виконання політичних, економічних й соціальних дій у державі. Так, він не виокремлює своє Я та не відриває його від простого американського народу, використовуючи займенник *we* (ми), а не *I* (я), коли мова йдеться про загальнонаціональні цінності та важливі події:

We have to say that the fans down in Western Florida are having a pretty good year this year... [Remarks 20 July 2021] – Ми повинні відмітити, що у фанів зі Західної Флориди досить непоганий рік зараз.

We're all God's children; we should treat each other as we would like to be treated ourselves [Remarks 21 July 2021] – Ми всі діти Божі; нам варто відноситися один до одного так, як би ми хотіли, щоб відносилися до нас.

We need to make equity and justice part of what we do every day — today, tomorrow, and every day [Remarks 14 June 2021] – Нам необхідно зробити

рівність та справедливість частиною нашого щоденного життя – сьогодні, завтра, кожного дня.

Займенник *I* (я) виходить на перший план, коли мова йдеться про обов'язки та обіцянки, які дав/дає особисто Джо Байден:

In my campaign for President, I made it very clear that the moment had arrived... [Remarks 5 August 2021] – *Під час своєї президентської компанії я чітко дав зрозуміти, що цей момент вже настав...*

That's how I look at it [Remarks 7 August 2021] – *Це те, як я дивлюся на це.*

Look, I told you before: I have a job. My job is to keep people [Remarks 15 July 2021] – *Дивиться, Я вже казав вам раніше: у мене є робота. Моя робота – це зберегти людські життя.*

Звертаючись до громадян Сполучених Штатів Америки він використовує наступні звертання: *Folks, We, You*. Наприклад:

Folks, it turns out capitalism is alive and very well [Remarks 15 July 2021] – *Друзі, виявилось, що наш капіталізм живий та почуває себе дуже добре.*

Folks, we're going to have a meeting today to talk about the critical supply chain [Remarks 6 August 2021] – *Друзі, сьогодні ми зібралися обговорити критичну систему постачання.*

And you all know ... that the vaccines are distributed to states based on population [Remarks 26 January 2021] – *Ви всі знаєте...що штати отримують вакцини в залежності від кількості населення.*

You've all hold — if you could hold a second — you've all heard about the strain [Remarks 12 August 2021] – *Ви усі тримали...якщо би ви змогли тільки почекати трішки – ви всі чули про штам (Британський)...*

Промови Джо Байдена відрізняються своєю спрямованістю на відокремлення та акцентуванні уваги на головних американських цінностях, які є однаковими для усіх громадян. Так, базуючись на аналізі виступів президента Байдена, було побудоване концептополе AMERICAN VALUES (Американські цінності) (рис. 2.1).

Концептополе включає до свого складу концепти: FAMILY; FREEDOM; RIGHTS; EQUITY; UNITY; AMERICANS; FAITH; STABILITY; SECURITY. Всі концепти можна об'єднати у декілька груп:

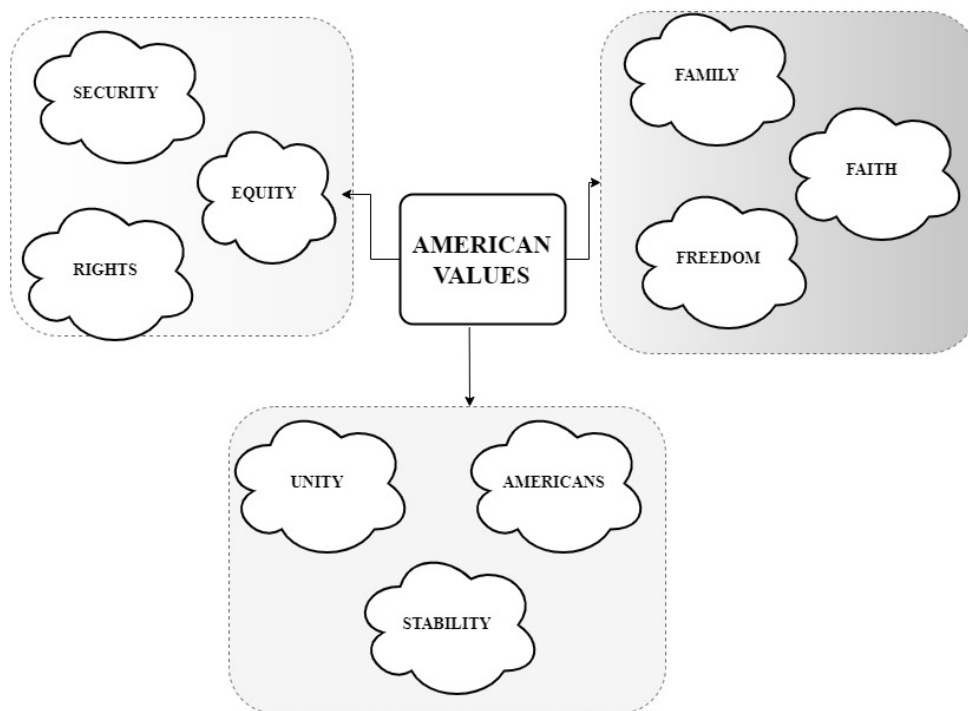
1) концепти на позначення універсальних цінностей: FAMILY, FREEDOM; FAITH;

2) концепти на позначення національних цінностей: AMERICANS, STABILITY, UNITY;

3) концепти на позначення загально-правових цінностей: RIGHTS; SECURITY, EQUITY.

Рисунок 2.1

Концептополе American Values

Розглянемо приклади:

*We need to make sure that the rules of the road governing the use of emerging technologies advance **freedom**, not authoritarianism and repression [Remarks with Merkel] – Нам потрібно переконатися, що правила дорожнього руху, які регулюють використання нових технологій, сприяють свободі, а не авторитаризму та репресіям.*

*We are countries who stand up for free, democratic societies – stand up for those **rights** – **civic rights** for those who live in these societies* [Remarks 15 July 2021] – *Ми країни, які виступають за вільні демократичні суспільства – відстоюють ці права - громадянські права тих, хто живе в цих суспільствах.*

*And I say to all of you watching: Make sure your **family**, friends, and community know about this tax cut* [America is back 5 February 2021] – *І я кажу всім вам, хто мене дивиться: переконайтеся, що ваша родина, друзі та громада знають про це зниження податку.*

Згідно до аналізу промов Джо Байдена у програмах читабельності текстів (WebFX та Readability Formulas), вони є досить складними для розуміння «середньостатистичної» людиною й більше спрямовані на людей з вищою освітою, хоча відсоток складних для розуміння та довгих слів складає у середньому лише 10%-12%, а середня кількість слів у реченнях коливається від 9 до 13. Наприклад:

*Uniting to fight the common foes we face: anger, resentment, **hatred**. Extremism, **lawlessness**, violence. Disease, **joblessness**, **hopelessness*** [Inaugural Address].

У цьому реченні одне за одним йдуть складні слова та слова, що рідко використовуються при спілкуванні, тим самим, роблячи текст більш «великоваговим» для слухача.

Крім цього, Джо Байдену властива тенденція до «перевантажного використання» прийменників – пан президент імплементує їх у свої виступи навіть у тих випадках, коли вони не виконують своєї стилістичної функції. Так, у своїй інавгураційній промові він часто вставляє прийменник *just*:

*If we're willing to stand in the other person's shoes **just** for a moment.*

*So now, on this hallowed ground where **just** days ago violence sought to shake this Capitol's very foundation...*

*I have **just** taken the sacred oath each of these patriots took — an oath first sworn by George Washington* [Inaugural Address].

Також, він робить акцент на побудові речень за допомогою простих смислових дієслів таких як: *know, return, lead, happen, want, say* та багато інших, а використання службових та похідних або складних зводиться до мінімуму. Наприклад,

Your head, your heart, and your budget all lead to the same place [Mark the day] – *Ваш розум, ваше серце та ваш бюджет – все це веде до одного місця.*

And I say to all of you watching: Make sure your family, friends, and community know about this tax cut [Remarks 15 July 2021]

I believe this is actually a historic day – a historic day in the sense that we continue to build an economy that respects and recognizes the dignity of working-class families and middle-class families [Remarks 6 August 2021] – Я вважаю, що це насправді історичний день у тому сенсі, що ми продовжуємо будувати економіку, яка поважає та визнає гідність робітничих сімей та сімей середнього класу.

Таким чином, авторському ораторському стилю діючого президента Сполучених Штатів Америки властивим є концентрація на головних американських цінностях, підкреслюючи зв'язок уряду, зокрема його, з громадянами. Він не виокремлює та не виділяє себе від загального народу, використовуючи займенник першої особи множини *we* при зверненні та деталізації ситуацій. Крім того, до лінгвостилістичних особливостей також відносяться тенденція до вживання простих одно- або двох-складових слів, лексико-стилістичних повторів, простих речень та якісно-означальних прислівників та прислівників ступеня та фокусу.

2.2 Лексичні особливості перекладу промов Джо Байдена

Як вже зазначалося раніше промови американського президента Сполучених Штатів Америки відрізняються наявністю характерних лексичних, граматичних та стилістичних особливостей.

Порівнявши тексти оригіналів та їх переклади українською мовою було виявлено головні способи передачі англомовних лексичних одиниць промов (рисунок 2.2). Найбільш поширеною лексичною трансформацією виявилася трансформація **калькування** – 51% від загальної кількості проаналізованого матеріалу. Вона дозволяє максимально близько передати структуру та внутрішні характеристики лексичних одиниць.

Розглянемо приклади:

*Matter of fact, she knows **the Oval Office** as well as I do.* – *Насправді, вона знає **Овальний Кабінет** так само добре, як і я.*

Використовується прийом калькування, при чому для одного слова із словосполучення відбувається пошук аналогу, - значення серед синонімічного ряду. Так, слово *office* має наступні варіанти перекладу згідно до словника Cambridge: *офіс, кабінет, бюро, каса* [Cambridge Dictionary].

Рисунок 2.2

Співвіднесеність головних способів передачі англомовних лексичних одиниць промов Джо Байдена

*And we're expanding our assistance to **political prisoners** and dissidents* [Remarks 30 July 2021] – *І ми розширюємо нашу допомогу **політичним в'язням та дисидентам**.*

Політичний термін *political prisoners* передається українською мовою за допомогою калькування, - заміною слів оригіналу на їх лексичні відповідники в українській мові: *political* – політичний та *prisoners* – в'язні.

Також, за допомогою калькування перекладаються наступні словосполучення, які широко використовуються у промовах діючого президента Сполучених Штатів Америки: *democratic principles* – демократичні принципи; *fully vaccinated people* – повністю вакциновані люди; *medical advisors* – медичні консультанти; *territorial sovereignty* – територіальний суверенітет.

*And today, I've – I've confided that in our new **Washington Declaration**, which we've codified – a document affirming our commitment to the **democratic principles** that are the heart...* [Remarks 15 July 2021] – *І сьогодні, я впевнений, що у нашій новій **Вашигтонській декларації**, яку ми кодифікували, у документі, що підтверджує нашу відданість **демократичним принципам**, які є головними...*

У цьому реченні словосполучення *Washington Declaration* також передається за допомогою калькування.

*Yes, some **fully vaccinated people** will still test positive, and some will show some symptoms of COVID-19* [Remarks 15 July 2021] – *Так, деякі повністю вакциновані люди все ще можуть мати позитивний тест, а у деяких можуть виявлятися певні симптоми COVID-19.*

*As of now, my **medical advisors** say the answer is no* [Remarks 15 July 2021] – *Наразі, мої **медичні консультанти** кажуть, що відповідь – «Ні».*

*...that Ukraine, just as any other country in the world, has a right to **territorial sovereignty**, which is why we've become engaged and continue to be engaged in the Minsk Process* [Remarks 15 July 2021] – *... що Україна, як і будь-*

яка інша країна світу, має право на **територіальний суверенітет**, тому ми залучилися і продовжуємо брати участь у Мінському процесі.

Друге місце за частотністю імплементації посідає прийом **транслітерації/транскрибування** (38% від загальної кількості), що пояснюється співпаданням денотатів, що позначають лексичні одиниці в обох мовах, широким використанням запозичень в українській мові, особливо у політичній галузі, а також власних імен та назв. Розглянемо наступні приклади:

Chancellor Merkel has been here frequently over the past 16 years [Remarks 15 July 2021] – Канцлер Меркель часто тут бувала на протязі останніх 16 років.

У цьому прикладі прізвище німецької канцлерки передається українською за допомогою транслітерації, - передача буквеного відображення. Крім цього, англійський термін *chancellor* перекладається, використовуючи трансформацію еквівалентний переклад.

Well, I'm honored to welcome members of the Cuban American community, and Senator Menendez, Congressman Meeks [Remarks 30 July 2021] – Я маю за честь привітати членів Кубино-американської спільноти, а також сенатора Менендеса та конгресмена Мікса.

При передачі прізвищ використовується прийом транскрипції та передається їх звучання, а не написання – *Менендес; Мікс*. Слова *senator* та *congressmen* перекладаються за допомогою пошуку еквіваленту на мові перекладу – *сенатор та конгресмен*.

За специфікою політичних промов, які відображають актуальні проблеми та події не тільки у межах певної країни, але й у світі в цілому, в кожній з них є чи назви країн та міст світу, чи прізвища та ім'я світових політичних діячів, які передаються українською за допомогою транскрипції/транслітерації. Наприклад: *Afghanistan, Blinken (Secretary), Burma, Canada, Mexico, the UK, Germany, France, Japan, South Korea, Australia, Alexei Navalny* та інші.

*Over the past few days, we've been in close cooperation with our allies and partners to bring together the international community to address the military coup in **Burma**. – На протязі останніх декількох днів, ми тісно співпрацювали з нашими союзниками та партнерами у складанні єдиної позиції міжнародної спільноти у відношенні військового перевороту у **Бірмі**.*

*Over the past two weeks, I've spoken with the leaders of many of our closest friends – **Canada, Mexico, the UK, Germany, France, Japan, South Korea, Australia...** [Remarks 30 July 2021] – На протязі останніх двох тижнів я розмовляв з лідерами багатьох країн, наших найближчих друзів – **Канади, Мексики, Великої Британії, Германії, Франції, Японії, Південної Кореї, Австралії...***

*The politically motivated jailing of **Alexei Navalny** and the Russian efforts to suppress freedom of expression and peaceful assembly... [Remarks 30 July 2021] – Політично мотивоване позбавлення волі **Олексія Навального** та спроби Росії подавити свободу вираження та мирних зборів...*

У цьому реченні ім'я *Alexei* передається за допомогою українського написання цього російського ім'я, залишаючи елементи транскрипції.

Кількість лексичних одиниць при перекладі яких застосовувалася лексико-семантична трансформація конкретизації склала 5% від загальної кількості. Розглянемо приклади:

*I want to thank the bipartisan group of senators for working together and the committee chairs for **raising their ideas and concerns with me** and Vice President Harris and members of our Cabinet [Remarks 15 July 2021] – Я хочу подякувати двопартійній групі сенаторів за спільну роботу та головам комітетів за те, що вони **висловили** мені, віце-президенту Гаррісу та членам нашого Кабінету міністрів **свої ідеї та занепокоєння**.*

Словосполучення *raise their ideas and concerns* перекладається за допомогою контекстуальної конкретизації, яку вимагають стилістичні норми української мови. Так, дієсловом, що поєднується як з іменником «ідея», так

й іменником «занепокоєння», є українське дієслово «висловлювати», на яке й було замінене англійське дієслово *raise* – *підіймати, підвищувати*.

And, by the way, my dad was in the automobile business [Remarks 7 August 2021] – *І мій батько займався автомобільним бізнесом.*

Англійське дієслово *to be (was)*, що має широку конотацію, при перекладі замінюється українським дієсловом, що відображає процес виконання конкретного виду діяльності – «*займатися автомобільним бізнесом*».

It was the Defense Department and NASA that got the modern semiconductor industry on its feet decades ago [Remarks 7 August 2021] – *Саме Міністерство оборони та НАСА десятки років тому назад підняли на ноги сучасну промисловість напівпровідників .*

So we have to get more people vaccinated [Remarks 26 January 2021] – *Тому ми повинні **щепити** ще більше людей.*

Дієслово *to get* , яке має широкий спектр значень при перекладі [Сидоренко 2015, с. 32] отримує еквівалент української мови з більш вузьким значенням, який відповідає контексту – *щеплювати*.

*And we're also talking about how we can actually **make** this very clear together* [Remarks 7 August 2021] – *І ми також говоримо про те, як насправді ми разом можемо це **прояснити**.*

Англійське дієслово *to make* перекладається як: - *робити; вносити; приймати; примушувати* [Крупнов 1985, с. 91]. У даному контексті мова йдеться про роз'яснення певної ситуації й дієслово корелює з прикметником *clear*, тому був обраний варіант перекладу з більш вузьким значенням: *прояснити*.

Такий саме випадок простежується при перекладі наступних речень:

*So, wherever human rights are not guaranteed, we will make our voices heard and **make clear** that we don't agree with this* [Remarks 21 July 2021] – *Таким чином, там, де права людини не гарантовані, ми примусимо нас почути і **дамо зрозуміти**, що ми з цим не згодні.*

*But in addition to providing incentives to encourage vaccination, it's time to impose requirements on key groups **to make sure they're vaccinated** [Remarks 21 July 2021] – Але на додаток до того, щоб стимулювати й заохочувати до вакцинації, настав час пред'явити вимоги до ключових груп, **щоб переконатися, що вони щеплені.***

Прийому конкретизації також підлягають дієслова мовлення: *to tell, to speak, to say*, які досить часто використовуються у промовах президента Байдена. Наприклад:

*You've heard me **say** it before: We're the United States of America [Remarks 7 August 2021] – Ви чули, що я вже **заявляв** це раніше: Ми – **Сполучені Штати Америки.***

*I made a commitment to you all I would **not tell** the CDC what they should do, and I would not **tell** the Justice Department who they should prosecute [Remarks 7 August 2021] – Я взяв на себе зобов'язання перед вами, що я не буду **давати вказівки**, що робити Центрам по контролю та профілактиці захворювань США, так само як й я не буду **диктувати** Міністерству юстиції, кого вони мають притягнути до кримінальної відповідальності.*

У цьому реченні дієслово *to tell* перекладається двома різними українськими дієсловами, що більш стилістично корелюють з контекстом висловлювання та відображають головну ідею – *давати вказівки* та *диктувати*.

*I also want **to speak** to families with **children in school** [Remarks 6 July 2021] – Я також хочу **звернутися** до родин, у кого **діти ходять до школи.***

В останньому прикладі крім прийому конкретизації також використовується описовий переклад – *children in school* – діти, які ходять до школи. При дослівному перекладі – «*діти в школі*» у слухача/читача виникає хибне розуміння повідомлення, адже словосполучення викликає асоціації саме з дітьми, що зараз знаходяться в школі (можливо це не тільки школярі). Тому, використовується пояснення, надання характеристики іменнику «*діти*» - які? «*які ходять до школи*» = «*навчаються*».

Змістовний розвиток або модуляція займає одне з останніх місць при перекладі політичних промов діючого президента Сполучених Штатів Америки (3% від загальної кількості лексичних одиниць). Наприклад:

*That's **the grounding wire** of our global policy – our global power* [Remarks 6 July 2021] – Це **основа** нашої глобальної політики – наша глобальна сила.

Словосполучення *the grounding wire*, яке перекладається як «провід заземлення» та має значення «*a wire making a ground connection*» [The Oxford Dictionary 1993, с. 65] або «*a safety wire that has intentionally been connected to earth. It's purpose is to carry electrical current only under short circuit or other conditions that would be potentially dangerous*» [Online Etymology Dictionary], при перекладі передається українським словом «основа», передаючи відносини «предмет – його призначення».

*We will not hesitate to raise the cost on Russia and defend our vital interests and our **people*** [Remarks 26 January 2021] – Ми будемо без коливань піднімати ціну для Росії та захищати наші життєво-важливі інтереси та наших **громадян**.

При перекладі слова *people* використовується модуляція типу відносин «загальне – конкретне/ціле – частина». При перекладі речення з використанням слова «народ» частково губиться смисл висловлювання, адже мова йдеться про всіх людей, що офіційно живуть в Америці й знаходяться під її захистом. Тому, доцільним є використати термін «громадяни».

*That way, we can challenge other **nations**, other major **emitters**, up to – to up the ante on their own commitments* [Remarks 7 August 2021] – Таким чином, ми зможемо кинути виклик іншим **країнам**, іншим крупним **джерелам викидів** аж до підвищення ставки за їх власними зобов'язаннями.

У ході аналізу було виявлено, що при перекладі промов Джо Байдена прийом генералізації є досить рідкісним (1% від загальної кількості), а при перекладі оціночної лексики він не використовується взагалі. Це підтверджує той факт, що англійська політична лексика має більш абстрактне значення, чим її українські еквіваленти.

Крім того, часто для адекватного перекладу не вистачає просто знати словникові еквіваленти слів. Необхідно також володіти фоновими знаннями й враховувати ситуацію та всі складові комунікативного процесу. Наприклад:

And I might point out that I used to always kid him [Remarks 9 February 2021] — he was from soft coal country; I was from hard coal country. – I я міг би сказати, що я завжди кепкував над ним – він був родом із країни, що добуває антрацити, а я – із країни, що добуває кам'яне вугілля.

Для правильного перекладу термінів *soft coal* та *hard coal* до уваги приймався контекст та національність промовця (американець), тому що саме для США перший термін означає «антрацити», а другий – «кам'яне вугілля». Для європейців, навпаки, *hard coal* використовується на позначення антрацитів. Взагалі терміни перекладаються за допомогою пошуку контекстуального еквіваленту на мові перекладу.

Крім цього, були виявлені приклади антонімічного перекладу та експлікації або описовому перекладу (2% від загальної кількості). Проте, їх кількість є незначною. Це пояснюється специфікою побудови промов президента та їх спрямованістю на широкий загал, що вимагає використання досить простих конструкцій та речень. Розглянемо приклади:

No President has ever said those words from this podium ... and it's about time [Remarks 7 August 2021] – Жоден президент не казав цих слів з цієї трибуни ... настав час.

У цьому реченні заперечна частка «no», що стоїть перед іменником «*president*», передається в українській мові означальним займенником «жоден», а стверджувальна дієслівна конструкція, що виражена дієсловом *say* у часі The Present Perfect, – заперечною конструкцією на українській мові «не казав». Це пояснюється тим, що в англійській мові використання заперечної частини *no* не потребує інших заперечних конструкцій.

We will not hesitate to raise the cost on Russia and defend our vital interests and our people [Remarks 22 February 2021] – Ми без коливань піднімемо ціни для Росії і будемо захищати наші віртуальні інтереси та наш народ.

У реченні заперечна дієслівна конструкція *will not hesitate* передається українською мовою незаперечною іменниковою конструкцією «без коливань».

*Seventy years later we **went through** a second testing during the American Civil War, which nearly tore our still young country asunder* [Remarks 22 February 2021] – 70 років по тому перед нами стояло повторне випробування – американська Громадянська війна, яка майже розірвала на той час ще молоду країну

В оригіналі президент Джо Байден використовує дієслово «*went through*», яке перекладається «проходити, переживати», але при перекладі для того, щоб передати змістовне навантаження та акцент повідомлення використовується антонімічний переклад та українське словосполучення – «випробування стояло (перед кимось)», яке робить емфазу саме на труднощах, через які прийшлося пройти США.

У наступному реченні перекладач використав трансформацію експлікації для пояснення значення англійського терміну «*middle out*», який дослівно перекладається як: зсередини назовні [Сидоренко 2015, с. 131], але у політичному дискурсі має значення «збільшувати розміри та робити акцент на середньому класі» [Collins 2004, с. 87], тому перекладач був змушений надати його пояснення при перекладі.

*It's time to grow the economy from the bottom up and **middle out*** [Remarks 7 August 2021] – Настав час розвивати економіку знизу догори, збільшуючи розміри середнього класу.

*After months and months of cases going down, we're seeing a spike in **COVID cases*** [Remarks 27 January 2021] – Через місяці та місяці зменшення кількості випадків, ми спостерігаємо різке зростання випадків захворювання на COVID.

При перекладі словосполучення COVID cases був використаний описовий метод, щоб зробити речення відповідним до норм української мови – «випадки захворювання на COVID».

Fifth, I have placed Ambassador Tracey Jacobson in charge of a whole-of-government effort to process, transport, and relocate Afghan Special Immigrant Visa applicants and other Afghan allies [Remarks 26 January 2021]. – По-н'яте, я призначив посла Трейсі Джейкобсона відповідальним за зусилля у межах всього Уряду США щодо обробки, транспортування та переміщення заявників спеціальної імміграційної візи для Афганістану та інших афганських союзників.

Словосполучення «*a whole-of-government effort*» передається за допомогою експлікації «зусилля у межах всього Уряду США» через відсутність в українській мові відповідного еквіваленту.

Значну кількість лексичних одиниць у промовах діючого президента Сполучених Штатів Америки укладають *атрибутивні словосполучення*. Вони мають різноманітну структуру, але для дослідження особливостей та труднощів при перекладі, увага приділялася двом типам: «іменник + іменник» та «прикметник + іменник».

1. «Іменник + іменник».

Було виявлено головні способи перекладу цього виду атрибутивного словосполучення: - за допомогою прикметника; - за допомогою іменника у родовому відмінку; - підрядним реченням. Розглянемо приклади:

Today, I'm asking school districts to host one last pop-up vaccination clinic over the coming weeks for kids ages 12 and up [Remarks 7 August 2021] – Сьогодні, я закликаю шкільні округи у найближчі тижні надати місце останній виїзній клініці вакцинації для дітей віком від 12 років.

Атрибутивне словосполучення *school district* перекладається на українську мову за допомогою трансформації заміни граматичної форми, іменник *school* замінюється прикметником української мови «шкільний». Також при перекладі речення використовувалися трансформації: конкретизації – англійське дієслово *ask* замінюється на українське дієслово «закликати», яке має більш вузьку конотацію та відповідає контексту висловлювання; перестановки – обставина часу *the coming weeks* при

перекладі передусє дієслову; опущення – у словосполученні на мові оригіналу *12 and up* при перекладі не передається остання частина, адже прийменник «від» вже означає «старше за».

They care for an elderly parent who needs arthritis medicine, which costs \$5,500 out-of-pocket each year, and an eye exam to get a new pair of glasses [Remarks 6 August 2021] – Вони доглядають за батьком чи матір'ю, який потребує ліки від артриту, на які кожного року витрачається \$ 5 500 з власної кишені, та обстеження зору, щоб отримати нову пару окулярів.

Атрибутивне словосполучення *arthritis medicine* перекладається на українську мову за допомогою граматичної заміни та перестановкою членів словосполучення – *ліки від артриту* (конструкція: іменник + прийменник + іменник). Атрибутивне словосполучення *an eye exam* [Комлев 2006, с. 324] перекладається з використанням трансформації перестановки та збереженням граматичних категорій – *обстеження зору*. Крім цього, при перекладі використовуються трансформації: модуляції – англійський іменник *parent* не може бути переданий українською мовою одним словом, тому необхідно передати його повне значення – «*батько чи мати*»; конкретизація: дієслово *cost* (коштувати) у контексті має значення «витратити певну суму на купівлю ліків», тому при перекладі використовується дієслово «*витратити*»; заміна – інфінітивна конструкція *to get a new ...* при перекладі замінюється на підрядне речення мети «*щоб отримати...*»

For example, federal workers will be asked to attest to their vaccination status [Remarks 26 January 2021] – Наприклад, федеральних службовців попросять підтвердити свій **статус щеплення**.

Атрибутивне словосполучення *vaccination status* перекладається українською мовою за допомогою трансформації перестановки із збереженням граматичних категорій оригіналу – *статус щеплення*.

Because of our success with the vaccination effort, this new Delta variant wave of COVID-19 will be very different [Remarks 26 January 2021] – Завдяки

нашому успіху у зусиллях з вакцинації, ця нова хвиля штампу Дельта COVID-19 буде зовсім іншою.

За допомогою трансформації перестановки атрибутивне словосполучення *vaccination effort* передається українською мовою іменниковою конструкцією з прийменником – зусилля з вакцинації.

2. «Прикметник + іменник»

Словосполучення цього типу можуть передаватися українською мовою: словосполученням у родовому відмінку з прийменником та прикметниковим словосполученням. Розглянемо приклади:

A cry for racial justice some 400 years in the making moves us [Remarks 14 July 2021]

Заклик до расової справедливості, якому щонайменше 400 років, рухає нами.

Атрибутивне словосполучення *racial justice* при перекладі передається українською мовою словосполученням з прикметником – *расова справедливість*. Крім того при перекладі конструкції *some 400 years in the making*, яка виступає у ролі означення до словосполучення *racial justice*, використовується підрядне речення означення із сполучником «який».

And now, a rise in political extremism, white supremacy, domestic terrorism that we must confront and we will defeat [Remarks 26 January 2021]

А зараз й зростання політичного екстремізму, концепція першості білих, внутрішній тероризм, яким ми повинні протистояти і які ми подолаємо.

Атрибутивні політичні терміни-словосполучення *political extremism* та *domestic terrorism* передаються українською мовою за допомогою калькування політичними термінами-словосполученнями з прикметником у ролі означення: *політичний екстремізм* та *внутрішній тероризм*. Словосполучення *white terrorism*, у свою чергу, при перекладі на українську мову не зберігає свою оригінальну структуру – прикметник + іменник, а змінює її на структуру іменник + іменник – першість білих. Також додається

іменник «концепція», що виконує функцію головного елемента словосполучення.

У наступних двох реченнях атрибутивні словосполучення *safe schools* та *dark winter* так само перекладаються конструкцією «прикметник + прикметник». Проте в останньому реченні словосполучення *hopeful spring*, що складається з прикметника та іменника, передається українською мовою підрядним означуваним словосполученням – «весна, сповнена надій».

We can teach our children in safe schools [Remarks 26 January 2021]

Ми можемо навчати наших дітей у безпечних школах.

Just remember how we've emerged from a dark winter into a hopeful spring and summer [Remarks 21 July 2021]

Просто пригадайте, як ми вийшли із темної зими у весну, сповнену надіями, та літо.

Democratic governors as well, Republican governors they're getting the word out [Remarks 21 July 2021]

Губернатори-демократи та губернатори-республіканці – вони усі говорять.

У цьому реченні атрибутивні словосполучення *Democratic governors and Republican governors* із структурою «прикметник + іменник» перекладаються іменниками за допомогою трансформації заміни – «губернатори-демократи» й «губернатори-республіканці».

Таким чином, співставний аналіз текстів оригіналу промов президента Сполучених Штатів Америки Джо Байдена та їх перекладів українською мовою дозволив виявити головні способи перекладу лексичних та лексико-граматичних особливостей, а кількісний підрахунок – співвідношення перекладацьких трансформацій. Найбільш вживаними трансформаціями є калькування та транскрипція/транслітерація, а найменш використаними – генералізація та антонімічний переклад.

2.3 Граматичні особливості передачі політичних промов Джо Байдена українською мовою

Для української та англійської мов характерним є наявність різних граматичних категорій. Так, в українській мові відсутні артиклі, інфінітивні й дієприкметникові звороти, а також герундій. Також існує різниця у вираженні пасивних й модальних конструкцій. Все це завдає певних труднощів при перекладі.

Як вже зазначалося раніше, політичні промови діючого президента Сполучених Штатів Америки Джо Байдена відрізняються чіткістю побудови, превалюванням формального стилю й використанням простих конструкцій та речень.

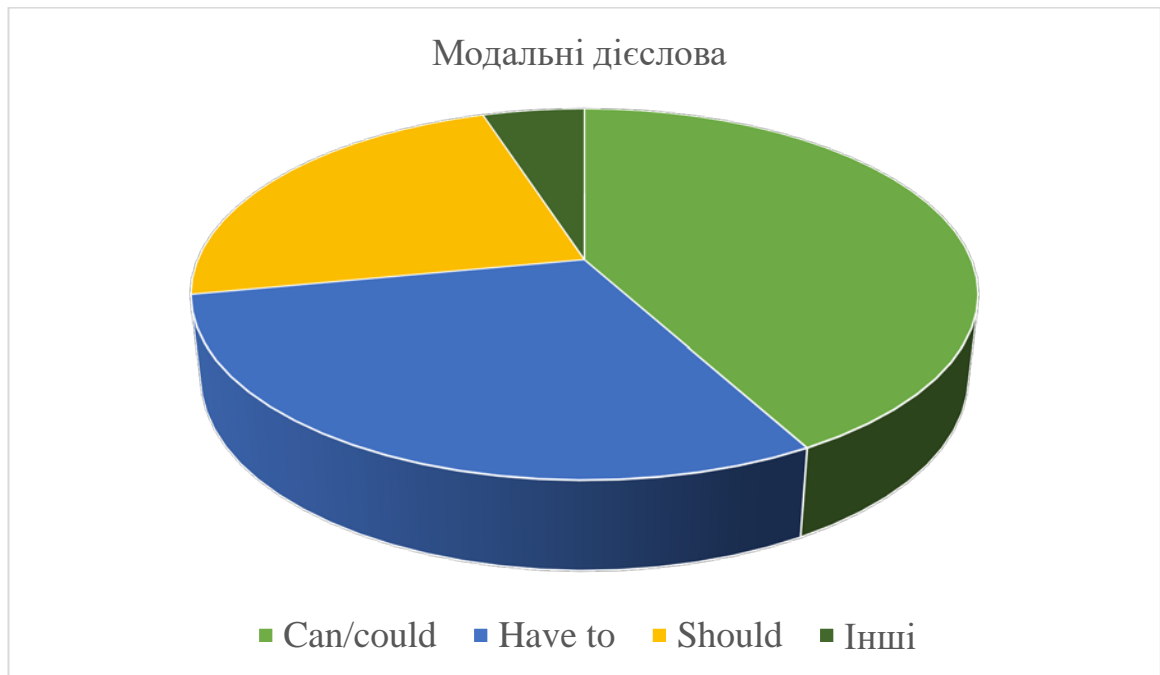
Проте, у ході дослідження текстів оригіналу промов та їх перекладу українською мовою була виявлена достатня кількість модальних дієслів, інфінітивних конструкцій та широке використання речень у тривалому часі (The Present Continuous Tense and The Past Continuous Tense).

Крім цього, коли Джо Байден адресує питання коронавірусної хвороби та вакцинації, в його зверненнях значно зростає використання речень у пасивному стані. Розглянемо кожний випадок окремо.

1. Переклад модальних конструкцій.

Здійснивши кількісний аналіз модальних дієслів у промовах діючого президента Сполучених Штатів Америки, що досліджувалися, було встановлено домінування модального дієслова *can/could* (Рисунок 2.3). Це пояснюється прагненням пана Байдена досягти своєї комунікаційної мети продемонструвати громадянам на що вони та країна в цілому здатні. Його слова надають впевненості та слугують позитивним психологічним засобом для підбадьорювання та підняття самооцінки слухачів.

Модальні дієслова у промовах президента Джо Байдена

Наприклад, у своїй промові *The Next Steps in Our Effort to Get More Americans Vaccinated and Combat the Spread of the Delta Variant* він використав понад 40 дієслів *can* й побудував свою промову посиленні повідомлення, що американці **ДІЙСНО МОЖУТЬ** повертатися до старого життя та побороти COVID 19. Наприклад:

*After the past six months, following the science, we know we **can** dramatically lower the cases in this country. We **can** do this. We brought our economy back to life, and we kept it going. We know we **can** send our kids back to school. We know we **can** beat this virus. We **can** do this* [Remarks 6 July 2021] – Після останніх півроку, прямуючи за наукою, ми знаємо, що **можемо** значно знизити кількість випадків у цій країні. Ми **можемо** це зробити. Ми оживили нашу економіку і продовжуємо цей процес. Ми знаємо, що **можемо** повернути наших дітей до школи. Ми знаємо, що **можемо** подолати цей вірус. Ми **можемо** це зробити.

При перекладі зберігається структура оригіналу, а модальність передається через еквівалент в українській мові «можемо». Двоскладові англійські речення перекладаються за допомогою підрядних речень, об'єднаних сполучником *щоб*. При цьому підмет у другому реченні *we*, який повторюється в оригіналі, опускається. Відбувається трансформація *опущення та заміни складного речення на підрядне: we know we can – ми знаємо, що можемо.*

Дієслово *can* також використовується Джо Байденом для постановки риторичних питань, відповідь на які зовсім не потрібна. У цьому випадку переклад відбувається за допомогою додавання до дієслова «*може*» слова «*чи*», еквівалента якого не існує в англійській мові:

Can there be a different virus? Can there be something? [Remarks 6 July 2021] – **Чи** може існувати інший вірус? **Чи** може там щось бути?

Розглянемо наступне речення:

You can't have a higher standard than the rest of the nation [Remarks 21 July 2021] – *Your* стандарти **не можуть** бути вищі, ніж у інших людей.

При перекладі використовується граматична трансформація *заміни числа* (однина змінюється на множину: *standard* – стандарти), та *перестановка* – на перше місце ставиться об'єкт (додаток *higher standard*), а підмет *you* переноситься на друге місце, щоб передати акцент саме на те, чого не може мати людина.

Наступним модальним дієсловом, яке широко використовує діючий президент Сполучених Штатів Америки, є *have to*. Воно має менш категоричне значення, порівняно з модальним дієсловом *must*. Крім того, у політичному дискурсі важливим є не тиснути на аудиторію, а «підвести» її до певних дій. Тому, використання *have to* підкреслює потребу в «добровільних», «усвідомлених» діях, на які впливають не тільки усвідомлення, але й ситуація, в якій знаходяться учасники. Наприклад:

*We just **have to stay** the course. And we just **have to** remember who we are* [Remarks 21 July 2021] – Нам просто **потрібно** дотримуватися курсу та пам'ятати, ким ми є.

При перекладі відбувається *трансформація об'єднання речень*, щоб зробити речення більш відповідним нормам та звучанню української мови. Модальність передається українським еквівалентом, що має більш нейтральне значення порівняно з «змушений» – *потрібно*.

У наступних прикладах перекладач також зберігає «не категоричність» тексту оригіналу, використовуючи слова «потрібно». У другому реченні *have to* передається українською модальною конструкцією «будемо змушені», щоб продемонструвати умову при якій відбуваються певні дії.

*But **to unlock** the full potential, we **have to keep investing** in our workers and our manufacturing capacity* [Remarks 21 July 2021] – *Проте, щоб розкрити увесь потенціал, нам **потрібно** продовжувати **інвестувати** у наших працівників та наші виробничі потужності.*

У реченні крім модальної конструкції використовується інфінітивний зворот, при перекладі якого застосовується *трансформація заміни частини мови* – інфінітив замінюється на підрядне речення (*щоб розкрити*). Також відбувається *граматична трансформація заміни герундія* в оригіналі *investing* на дієслово «інвестувати».

*We'll have the ability, if we **have to** appeal, to keep this going for a month at least* [Remarks 7 August 2021] – *Якщо ми будемо змушені подати апеляцію, ми зможемо продовжувати цей процес щонайменше місяць.*

При перекладі речення із модальною конструкцією відбувається *трансформація перестановки* – умовне речення виноситься на перший план. Також відбувається *зміна порядку слів* у реченні – *a month at least* – *щонайменше місяць*.

*I **have to** remind myself – 350 million Americans have already been vaccinated* [Remarks 7 August 2021] – *Мені потрібно нагадувати собі, що 350 млн американців вже вакцинувалися.*

У реченні відбувається *граматична заміна* пасивної конструкції в оригіналі на активну на мові перекладу – *have already been vaccinated* – *вже вакцинувалися*, що є більш притаманним для української мови.

Джо Байден використовує модальне дієслово *have to* як заміник іншого англійського модального слова *must* тим самим згладжуючи свою мову й прибираючи приказний тон мовлення, як в наступному прикладі:

We have to change this, and we can [Remarks 12 August 2021]. – *Ми повинні це змінити. Ми можемо це зробити.*

При перекладі цього речення використовуються *трансформація перестановки* – зміна положення займенника *this*, який в оригіналі стоїть після дієслова *change*, а при перекладі – передує йому. Крім цього, відбувається *членування* оригінального речення на два окремих українською мовою.

Дієслово *must* рідко зустрічається у промовах діючого президента Сполучених Штатів Америки й використовується тільки тоді, коли потрібно підкреслити негайну необхідність або крайню ступень важливості певного явища, дій або подій.

We can and we must open schools this fall full time [Remarks 14 July 2021] – *Ми можемо й ми повинні повністю відкрити школи цієї осені.*

При перекладі цього речення відбувається *трансформація упущення* – *open full time* замінюється на *повністю відкрити*, що в українській мові несе значення (працювати за нормальним графіком та схемою, як до появи COVID).

... they will add COVID-19 to the list of vaccinations our armed forces must get [Remarks 26 January 2021] – *...вони додадуть вакцину від COVID-19 до списку вакцин, які є обов'язковими для наших збройних сил.*

У реченні відбувається *трансформація конкретизації* – термін *COVID-19*, який в англійській мові має більш широке значення, ніж в українській, замінюється на термін з вузьким значенням – *вакцина від COVID-19*. Модальне дієслово *must* при перекладі опускається, об'єднується значенням

із поряд стоячим дієсловом *get* й перекладається за допомогою генералізації – є обов'язковим.

We must do everything possible to protect our veterans from getting COVID when they come to get medical care... [Remarks 26 January 2021] – Ми **повинні** зробити все від нас залежне, щоб захистити наших ветеранів від зараження COVID під час їх візитів до лікарень.

Перекладач використовує низку трансформацій при передачі оригінального речення українською мовою: конкретизація: *everything possible* (все від нас залежне); *from getting COVID-19* (від зараження COVID), коли доцільним є передати точну інформацію мовою перекладу; *come to get medical care* (візити до лікарень), адже мова йдеться саме про те, коли ветерани звертаються у медичні заклади за допомогою, не маючи вибору й змушені особисто приходити на прийом до лікаря.

Імплементация модального дієслова *should* у промови Джо Байдена займає 23% від загальної кількості досліджуваних одиниць. Ти самим президент Сполучених Штатів Америки надає більш емоційної забарвленості певній інформації, яку він доносить до аудиторію. При його перекладі головним є передати емоційне забарвлення вихідного речення. Роздивимося приклади:

They should get access to the same drug for the same price as Medicare [Remarks 21 July 2021] – Вони **повинні** отримати доступ до того ж препарату за таку ж ціну, що й «Медикер».

При перекладі передається побажання автора, яке має відтінки наполегливої рекомендації й використовується українське модальне дієслово *повинні*. Також використовується синтаксичне уподобання вихідного тексту й тексту перекладу.

I've long said healthcare should be a right, not a privilege in this country [Remarks 4 February 2021] – Я тривалий час казав, що у цій країні охорона здоров'я має бути правом, а не привілеєм.

В цьому реченні також модальне дієслово *should* несе емоційне забарвлення й прирівнюється за змістовним навантаженням до приказу, тому передається українським еквівалентом *має*. Також, використовується *трансформація перестановки*, коли обставина місця при перекладі виноситься на перший план.

Never again should we be in the situation we face today with a semiconductor shortage [Remarks 21 July 2021] – *Більше ніколи ми не повинні потрапити у ситуацію, яку маємо на сьогодні з напівпровідниками.*

При перекладі використовуються *трансформації конкретизації* (*be* – потрапити), *генералізації* (*face* – маємо), *перестановки членів речення* (*should we be* – ми не повинні) та заміни граматичних форм *the situation we face* – іменникова конструкція змінюється на підрядне речення – *ситуація, яку маємо*).

Every school should be open, and we're giving them the tools to be able to do so safely [Remarks 30 July 2021] – *Кожна школа повинна бути відкрита. Ми надаємо їм усі необхідні інструменти для того, щоб зробити це безпечно.*

При передачі модальності перекладач використовує використання *контекстуального еквіваленту* – *повинен*. Крім цього, він розбиває оригінальне речення на два на мові перекладу (*трансформація членування*), щоб зробити звучання більш підходящим під норми української мови. Означений артикль *the* перекладається за допомогою *трансформації конкретизації* словом «необхідні».

Під час дослідження також були виявлені поодинокі випадки використання модального дієслова *may*. Джо Байден закінчує більшість своїх промов фразою *And may God protect our troops*, підкреслюючи свою віру у Бога та хвилювання за свій народ.

May God bless you. May God protect our troops [Remarks 26 January 2021] – *Нехай Бог береже вас. Нехай Бог захищає наші війська.*

*But because of the cost of her **prescription drugs**, her husband **may not be able to retire** [Remarks 9 February 2021]. – Але через вартість ліків, що їй прописали, її чоловік **може й не вийде на пенсію**.*

При перекладі речень використовуються трансформація контекстуальної заміни слова на те, що яке використовується в українській мові в цьому значенні (*bless* замінюється на *береже*); трансформація заміни частини мови – іменник у функції означення *prescription* змінюється на складнопідрядне речення з підрядним означальним – *що їй прописали*.

Крім зазначених вище модальних дієслів, діючий президент Сполучених Штатів Америки використовує *might*, хоча його кількість є обмеженою. Наприклад:

*And I **might** point out that, you know, I used to always kid him* [Remarks 22 February 2021] – *І я **можу** зазначити, що, знаєте, я завжди жартував з нього...*

*I know that paying people to get vaccinated **might sound** unfair to folks who've gotten vaccinated already* [Remarks 22 February 2021] – *Я знаю, що платити людям за вакцинацію, **може здаватися** несправедливим щодо людей, які вже зробили щеплення.*

При перекладі використовується контекстуальна заміна дієслова *sound* на дієслово «здаватися», що пояснюється нормами української мови, адже в ній використовується вираз «здаватися несправедливим», а не «звучати несправедливо». Крім того пасивна конструкція змінюється на активну – «люди, що вже вакцинувалися».

2. Переклад пасивних конструкцій.

Хоча, як вже зазначалося, діючий президент Сполучених Штатів Америки Джо Байден уникає широкого використання пасивних конструкцій у своїх виступах, їх кількість все рівно є достатньої для аналізу. Вони використовуються, коли мовець не має тенденції робити акцент на виконавці дій, а також, коли мова йдеться про загальновідомі факти, або стиль наближається до наукового. Розглянемо наступні приклади:

The vaccine was developed and authorized under a Republican administration, and has been distributed and administered under a Democratic administration [Remarks 21 July 2021] – *Вакцина була розроблена та отримала дозвіл при республіканській адміністрації, а розповсюджували та здійснювали керування при демократичній адміністрації.*

У цьому реченні пасивна конструкція в оригіналі замінюється на пасивну конструкцію українською мовою. Відбувається синтаксичне уподобання.

Mr. Navalny, like all Russian citizens, is entitled to his rights under the Russian constitution [Remarks 22 February 2021] – *Пан Навальний, як й будь-які громадяни Росії, має всі права, що передбачені конституцією Росії.*

При перекладі перекладач використовує трансформацію *граматичної заміни*, при якій відбувається заміна пасивної конструкції оригіналу на активну мовою перекладу: *is entitled to* – *має всі права*. Крім цього, у реченні є *трансформація перестановки членів речення*, що викликана правилами української мови: *Russian constitution* – *конституція Росія*.

Fifth, if anyone is worried about getting health insurance during the pandemic, there's help today [Remarks 22 February 2021] – *В п'ятих, якщо ви хвилюєтесь про те, як отримати медичну страховку під час пандемії, сьогодні існує допомога.*

Ще одним прийомом при передачі безособових пасивних конструкцій українською мовою є переклад за допомогою особовими активними конструкціями, приклад якого проілюстрований вище: *anyone is worried* – *ви хвилюєтесь*. Також, в другій частині речення використана перестановка прийменника з останнього місця в оригінальному реченні на перше – українською: *help today* – *сьогодні допомога*.

That means the average premium has been cut by – from \$104 a month to \$62 a month [Remarks 14 June 2021] – *Це означає, що середня премія скорочена з 104 до 62 дол. на місяць.*

При перекладі зберігається синтаксична структура оригіналу, а дієслово у часі The Present Perfect передається українською дієсловом доконаного виду у минулому часі: *скорочена*.

Because even if you've been fully vaccinated and protected from severe illness from COVID-19, you could have the Delta variant in your system and spread it to someone who isn't vaccinated [Remarks 22 February 2021] – *Тому що, навіть якщо ви були повністю вакциновані та захищені від важкого перебігу хвороби COVID-19, ви можете мати у своїй системі штамп Delta і поширювати його серед тих, хто не щеплений*.

Дієслова *vaccinate* та *protect* у пасивному стані, що стоять у часі The Present Perfect, перекладаються українською мовою за допомогою збереження пасивного стану шляхом додавання дієслова «були» до прикметників «вакциновані» й «захищені», таким чином змінюючи граматичну форму слів (трансформація заміни). Словосполучення «*severe illness*» передається українською мовою за допомогою трансформації додавання для відображення стилістичних норм мови перекладу та комунікативного повідомлення на мові оригіналу – не просто *важка хвороба*, адже COVID-19 й так підпадає під дефініцію «складна хвороба», а саме *складний перебіг* цієї хвороби. Для перекладу терміну *Delta variant* відбувається пошук еквіваленту на мові перекладу – *не варіант, а штамп*.

Thousands more have been evacuated on private charter flights facilitated by the U.S. government [Remarks 6 August 2021] – *Ще тисячі людей були евакуйовані на приватних чартерних рейсах за сприянням уряду США*.

Пасивна конструкція у реченні на мові оригіналу, яка виражена дієсловом *evacuate* у часі The Present Perfect, перекладається на українську мову за допомогою збереження пасивної конструкції, яка включає до свого складу дієслово «були» та дієприкметником у минулому часі пасивного стану «евакуйовані». Трансформація перестановки використовується при перекладі словосполучення *the U.S. government*, коли іменник, якого визначає слово *U.S.*, вноситься на перше місце – *уряд США*.

*And we can **take** some of that savings created when Medicare is no longer forced to overpay prescription drugs... [Remarks 22 February 2021] – I ми можемо **скористатися** деякими з цих створених збережень, коли більше **не примушують** «Медікере» переплачувати за рецептурні ліки...*

При перекладі пасивна конструкція в оригіналі змінюється на неозначено-особовий зворот з дієсловом у активному стані в третій особі множини: *більше не примушують*. Також використовується *трансформація конкретизації* при передачі дієслова *take* – *скористатися*.

*We passed the American Rescue Plan shortly after **I was sworn in** [Remarks 15 July 2021] – Ми прийняли План порятунку Америки незабаром після того, як я **склав присягу**.*

Пасивна конструкція оригіналу передається активною конструкцією українською мовою, що більше відповідає нормам у даному випадку: *я склав присягу*.

Так, при перекладі пасивних конструкцій перекладач: зберігає пасивну конструкцію оригіналу; змінює пасивну конструкцію на активну; перекладає за допомогою неозначено-особових зворотів, у яких дієслово є в активному стані третьої особи множини.

3. Переклад речень у тривалому часі.

Для діючого президента Сполучених Штатів Джо Байдена характерним є використання у своїх промовах дієслів у тривалому часі. Це робиться з метою підкреслити актуальність питання, зробити наголос на процесі, що відбувається зараз у певній галузі, привернути увагу до поточних проблем. Крім цього, дієслова у тривалому часі надають висловлюванню певну емоційність та динамізм. Розглянемо приклади:

*The Biden plan **is working**, the Biden plan produces results, and the Biden plan **is moving** the country forward [Remarks 6 August 2021]. – План Байдена **працює**. План Байдена дає результати. План Байдена **спрямовує** країну уперед.*

Дієслова у тривалому часі *The Present Continuous* передаються українською мовою дієсловами дійсного способу недоконаного виду однини – *працює, спрямовує*. Складне речення на мові оригіналу передається при перекладі за допомогою *членування* на три окремі прості речення з одною граматичною основою. При цьому перекладач буде вихідне повідомлення за допомогою *паралельної синтаксичної конструкції* – повторення на початку кожного речення словосполучення «*план Байдена*», тим самим роблячи на ньому додатковий акцент.

Nearly 4,000 Americans were dying each and every day to the virus [Remarks 6 August 2021] – *Приблизно 4000 американців кожного дня помирали від вірусу*.

Дієслово у часі *The Past Continuous* передається за допомогою українського дієслова дійсного способу доконаного виду множини у минулому часі *помирали*. Також відбувається трансформація перестановки – змінюється положення обставини часу *each and every day*. На українській мові вона передує головному дієслову, що відповідає нормам.

And once again, I want to thank the local leaders and the private sector leaders who are imposing vaccine requirements [Remarks 22 February 2021] – *Ще раз хочу подякувати місцевим лідерам та лідерам приватного сектору, які висувають вимоги щодо вакцинації*.

Дієслово у тривалому часі *The Present Continuous are imposing* передається українським дієсловом дійсного способу недоконаного виду теперішнього часу «*висувають*». Також, особове речення оригіналу, що виражене конструкцією *I want*, перекладається за допомогою безособового реченням «*хочу*». Це робиться, щоб зберегти акцент на словосполученні «*ще раз хочу*», яке пан президент поставив на перший план, тим самим підкреслюючи його змістовне значення. В українській мові речення, які починаються з цього словосполучення не потребують підмета.

The reason I was a few minutes late coming out — and I apologize for that — I was talking to his wife and to his son, who called [Remarks 12 August 2021] –

Причина, чому я затримався на декілька хвилин, і я за це вибачаюся, – це розмова з його дружиною та сином, які мені телефонували.

Дієслово у тривалому часі *The Past Continuous was talking* передається українською за допомогою іменникової конструкції – *розмова*. Перекладач використовує трансформацію заміни граматичної форми (дієслово – іменник), тому що цього вимагає побудова речення на мові перекладу: *причина – це*, яка потребує іменникової конструкції.

You know, when Barack and I were in office – President Obama and I were in office – that's what we were doing [Remarks 22 February 2021] – *Ви знаєте, коли Барак та я були на посадах – президент Обама та я були на посадах – це те, чим ми займалися.*

Дієслово у тривалому часі *The Past Continuous were doing* передається за допомогою українського дієслова дійсного способу доконаного виду множини у минулому часі – *займалися*. При цьому відбувається *трансформація конкретизації*: англійське дієслово *do*, що має широку конотацію та спектр значень, передається українським дієсловом з більш вузьким значенням – «*займатися*». Трансформація конкретизації також застосована при перекладі іменника *office*, який також має широку конотацію. На українській мові він передається іменником «*посада*», що відповідає контексту речення.

The bottom line is, we are proposing a blue-collar blueprint to rebuild America [Remarks 22 February 2021] – *Суть в тому, що ми пропонуємо план «синіх комірців» для відбудови Америки.*

Дієслово у тривалому часі *Present Continuous are proposing* передається українським дієсловом дійсного способу недоконаного виду множини теперішнього часу – *пропонуємо*. Синтаксична конструкція оригінального речення зберігається.

Bringing down the costs – everyday costs that have been taking a bigger and bigger bite out of middle-class families' incomes [Remarks 14 June 2021] –

Зменшення витрат – повсякденних витрат, які все більше і більше поглинають доходи сімей середнього класу.

При перекладі дієслово *take*, що стоїть у часі *Present Perfect Continuous*, передається українським дієсловом дійсного способу недоконаного виду «поглинають». Також використовується трансформація перестановки членів речення (*доходи сімей середнього класу*) та модуляція (заміна словосполучення на мові оригіналу «*take a bigger and bigger bite out of*» на українське словосполучення «*все більше й більше поглинають*», яке має більш нейтральне значення та відповідають контексту.

*And even the commentators on Fox who have been belittling this for a long time – some haven't, but many have – are arguing, «Get vaccinated» [Remarks 21 July 2021] – Навіть коментатори Фокс, які тривалий час **применювали** це – деякі – ні, а більшість все ж таки – так – закликають: «Вакцинуйтеся!»*

Дієслово *belittle*, що стоїть у теперішньому часі *Present Perfect Continuous*, перекладається українською мовою дієсловом дійсного способу недоконаного виду у множині минулого часу «*применювали*». Крім цього при перекладі речення використовується трансформація перестановки – обставина часу (*for a long time*), яка в оригіналі займає положення за головним дієсловом, при перекладі українською мовою передує головному дієслову.

4. Переклад каузативних конструкцій з дієсловом «get» та конструкцій з дієсловом «let»

Каузативні конструкції з каузативним дієсловом *get* відіграють важливу роль у промовах діючого президента Сполучених Штатів Америки. Він виконує функцію заклику до виконання певних дій. Наприклад:

*But that's what we are trying to get done [Remarks 22 February 2021] – Проте, це те, що ми намагаємося **зробити**.*

За каузативним дієсловом *get* стоїть дієприкметник *done*. У цьому випадку конструкція відображає значення «*запевнити у виконанні певних дій, які виконуються тим, хто говорить*». Тому при перекладі конструкція

передається українським дієсловом недоконаного виду у майбутньому часі у множині – «зробити».

*Just go to Healthcare.gov today, and **get covered*** [Remarks 4 February 2021] – *Просто зайдіть сьогодні на сайт Healthcare.gov **та отримайте страховку.***

При перекладі каузативна конструкція *get covered* перекладається за допомогою трансформації конкретизації – коли словосполучення із широкою конотацією замінюється словосполученням з більш вузькою конотацією, яку відповідає контексту – «*отримайте страховку*».

*And for kids under 12, if and when the vaccines are deemed safe for them, we'll be prepared **to get the vaccines administered** as quickly and as safely as possible* [Remarks 22 February 2021] – *А для дітей, яким не виповнилося 12 років, у разі якщо та коли вакцини будуть визнані безпечними для них, ми будемо готові **провести вакцинацію** якомога скоріше та безпечно.*

Каузативна конструкція *to get the vaccines administered*, що виражена формою «дієслово + іменник у значенні додатку + дієприкметник», передається українською мовою дієслівною конструкцією в активному стані «*провести вакцинацію*» за допомогою трансформації заміни граматичних форм.

Таж сама ситуація простежується у наступному реченні, коли каузативна конструкція перекладається українською за допомогою трансформації граматичних замін:

*When we **get knocked down**, we **get back up*** [Remarks 15 July 2021] – *Коли нас збивають з ніг, ми піднімаємося.*

Let me repeat that: decades – that have already been done – the research – to develop the COVID-19 vaccine when it hit [Remarks 22 February 2021] – *Дозвольте мені повторитися: десятиріччя – коли дослідження вже було зроблено – щоб розробити вакцину від COVID-19, коли воно з'явиться.*

Дієслівна конструкція з *let* передається українською мовою за допомогою вставного слова із значенням «вираження ввічливості» -

дозвольте. Також використовується трансформація перестановки членів речення для того, щоб зробити вихідне речення відповідним до нормам української мови.

Так само, як й вищезазначеному прикладі, перекладаються й наступні конструкції з *let*:

Before I talk about the news related to vaccines, let me say a few words about masks and our children [Remarks 22 February 2021] – *До того як розповім новини щодо вакцинації, дозвольте мені сказати декілька слів з приводу ношення масок та наших дітей.*

При перекладі застосовуються трансформація заміни (дієслово *talk*, що стоїть у теперішньому простому часі *Present Simple*, українською передається дієсловом недоконаного виду у майбутньому часі «розповім». При цьому відбувається конкретизація значення цього дієслова, яке, в першу чергу, перекладається як «говорити про». При перекладі іменника *mask* на українську мову відбувається трансформація додавання для надання лексичної завершеності одиниці мови перекладу «маска» - *ношення масок*.

So, let me conclude with this: The threat of the Delta virus remains real [Remarks 06 July 2021] – *Так, дозвольте мені зробити наступний висновок: загроза вірусу штамна Дельта залишається реальною.*

При передачі значення дієслова «conclude» застосовується трансформація додавання прикметника «наступний» до іменника «висновок» для більш точної передачі оригінального повідомлення. Теж саме відбувається при перекладі словосполучення *Delta virus*, тому що на українській мові є відповідний термін – *вірус штампу Дельта*.

So, let me close with this: We've brought this economy back from a cold start [Remarks 06 July 2021] – *Дозвольте мені закінчити виступ наступним: ми повернули економіку з холодного початку.*

При перекладі словосполучення «*let me close with this*» перекладач використовує трансформацію модуляції – лексична одиниці вихідної мови

this замінюється на лексичну одиницю мови перекладу «*виступ*», що є логічним наслідком значення, виходячи із контексту.

So, let me outline today six specific actions people will see over the next few weeks to make sure that we fight the Delta variant and wait for the new vaccinations to be finished and keep our economy strong [Remarks 6 August 2021] – *Таким чином, дозвольте мені окреслити сьогодні шість особливих кроків, які люди побачать на протязі наступних декількох тижнів, щоб запевнитися, що ми боремося із штампом Дельта й чекаємо закінчення нової вакцинації та підтримуємо нашу економіку, щоб вона залишалася сильною.*

При перекладі англійського слова *actions*, що має широку конотацію й перекладається як: - дія; - діяльність; - акція; - вплив; - робота; - виступ та інші [Васючкова 2013, с. 18] була застосована трансформація конкретизації для більш чіткої передачі змісту тексту оригіналу – «*кроки*». Інфінітивна конструкція *to make sure* за допомогою трансформації заміни передається українською мовою підрядним реченням мети – «*щоб запевнитися*». Трансформація заміни також використовується при перекладі дієслова *to finish*, що стоїть у теперішньому часі пасивного стану, передаючи його іменником на мові перекладу – «*закінчення*». Конструкція *keep strong*, яка складається із дієслова *keep* та прикметника *strong*, передається за допомогою трансформації заміни підрядним реченням мети – «*щоб вона залишалася сильною*».

5. Переклад безособових та інфінітивних конструкцій.

Використання безособових конструкцій у політичних промовах допомагає сконцентрувати увагу на загальній проблематиці без впливу власної думки політичного діяча (в нашому випадку Джо Байдена). Також, було виявлено, що діючий президент Сполучених Штатів Америки широко використовує інфінітив у функції додатку до головного дієслова й у функції обставини. Розглянемо приклади:

It's about their ability to influence other nations in a positive way [Remarks 06 July 2021] – **Йдеться про їх здатність позитивно впливати на інші країни.**

Безособове речення *it's about* передається за допомогою безособового речення українською мовою, що починається з дієслова «*їдеться*». Це пояснюється тим, що англійський займенник *it* не вказує особи, при цьому виконуючи функцію головної діючої особи. Також при перекладі українською мовою використовується трансформація перестановки (заміна положення обставини манери – *in a positive way* – кінцевого на те, що передує дієслову) та упушення: «*позитивно*», так як на мові перекладу обставина манери «*in a positive way*», що відповідає на питання як? яким чином?, цілісна структура «*позитивним способом*» є стилістично неправильною у цьому контексті й перенавантажує речення.

It's personal to so many people out there, and we can do this [Remarks 06 July 2021] – **Для багатьох людей це особисте. Ми можемо це зробити.**

При передачі безособової конструкції оригіналу *it's personal* відбувається *трансформація перестановки* – вона змінює своє положення у реченні з початкового на кінцеве, що відповідає нормам української мови при побудові речень цього типу. Також відбувається трансформація упушення – *out there*, що виступають у функції означення іменника *people*, адже воно не несе важливої інформації, а іменник «люди» означає усіх людей, що знаходяться в Америці, а не тільки у залі. Крім цього перекладач вдається до трансформації членування речення на два простих нерозгалужених речення українською мовою.

It's important to understand what vaccines do and what they don't do [Remarks 12 July 2021] – **Важливо розуміти, що роблять вакцини, а що – ні.**

Займенник *it* в реченні на англійській мові не вказує на особу, ка виконує дію й пов'язаний із прикметником *important*, який відображає головну думку. При перекладі передається саме це значення, виражене прикметником, за допомогою безособового речення, що починається зі слова

«важливо». Крім цього, для передачі другої частини речення використовується трансформація упущення конструкції «підмет – присудок» «*they don't do*» й заміна її на односкладне речення «*a щ – ні*». Трансформація перестановки «*роблять вакцини*» акцентує саме дієслово «робити», зберігаючи емпізу речення на мові оригіналу.

I urge you to support these basic reforms that will allow drug companies to still make billions of dollars, as they have a right to do, but will address one of the largest out-of-pocket expenses that families face: prescription drugs [Remarks 06 July 2021] – Я закликаю вас **підтримати** ці основні реформи, які дозволять фармацевтичним компаніям все ще **заробляти** мільярди доларів, на що вони мають право. Але при цьому, буде **вирішена проблема** однієї з найбільших витрат, яку **зазнають** родини – це рецептурні ліки.

Інфінітиви й функції додатку до головних дієслів (*urge, allow*) перекладаються українською дієсловами недоконаного виду множини – *підтримати, заробляти*. Також використовується трансформація членування складного розповсюдженого речення на мові оригіналу на два незалежних речення мовою перекладу. Трансформація конкретизації та додавання дозволяє точно передати комунікативне повідомлення оригіналу – дієслово з широкою конотацією *address* замінюється на українське дієслово з більш вузькою конотацією «вирішувати» та додається слово «проблема», яке є додатком до дієслова. Трансформація упущення означення «*out-of-pocket*» пояснюється надлишковою інформацією, яку це слово несе при перекладі.

Now, while our economy is far from complete and while we have – doubtlessly we'll have ups and downs along the way as we continue to battle the Delta surge of COVID, what is indisputable now is this: The Biden plan is working, the Biden plan produces results, and the Biden plan is moving the country forward [Remarks 06 July 2021] – Зараз, поки наша економіка ще далека від завершення, і поки ми маємо – безперечно, ми будемо мати підйоми та падіння, адже ми продовжуватимемо **боротися** зі сплеском

штампу Дельта, незаперечним є єдине. План Байдена працює. План Байдена дає результати. План Байдена рухає країну вперед.

Складне речення на мові оригіналу за допомогою *трансформації членування* перекладається декількома окремими реченнями: одне складне розгалужене й три простих. Інфінітив *to battle* перекладається дієсловом недоконаного виду «боротися».

*We need you to **deepen** your partnership with the UAW, continue to **pay** good wages, **support** local communities across the country [Remarks 12 August 2021] – Нам потрібно, щоб ви **поглибили** ваше партнерство з Об'єднаною профспілкою робітників автомобільної промисловості, продовжували **виплачувати** хороші зарплати, **підтримували** місцеві громади по всій країні.*

Інфінітив *to deepen* перекладається дієсловом недоконаного виду «поглибили», а конструкція *we need you to deepen* з прямим додатком *you* перекладається односкладним реченням із головним членом – присудком та підрядним реченням із сполучником *щоб*. Абревіатура *UAW* при перекладі передається повністю без скорочень, щоб широкому загалу було зрозуміло про що йдеться мова.

*We're going to **continue to provide** states with more testing, treatments, protective equipment, personnel, mobile vaccination clinics to **stem** the surge of the virus among the unvaccinated [Remarks 6 July 2021] – Ми продовжимо **надавати** штатам додаткові тести, лікування, засоби захисту, персонал, мобільні клініки вакцинації, **щоб зупинити** спалах вірусу серед нещеплених.*

Перший інфінітив у реченні *to provide* передається за допомогою дієслова недоконаного виду у майбутньому часі – надавати. Інфінітив *to stem* виконує функцію обставини мети у реченні, тому при перекладі передається за допомогою підрядного речення мети зі сполучником «щоб».

*We're **now** the first administration in history to **add** jobs **every single month** in our first six months in **office** [Remarks 26 January 2021] – **Зараз** ми – перша адміністрація в історії, **яка щомісяця додає** робочі місця протягом перших шести місяців перебування на **посадах**.*

Інфінітивні конструкції у функції обставини, які зазвичай займають початкову позицію у реченні, перекладаються українською мовою за допомогою додавання сполучника «щоб», утворюючи підрядне речення обставини. Наступні приклади це ілюструють:

But to unlock the full potential, we have to keep investing in our workers and our manufacturing capacity [Remarks 26 January 2021] – **Але щоб розкрити весь потенціал, ми повинні продовжувати інвестувати у наших працівників та виробничі потужності.**

To beat the pandemic, we ramped up testing and protective equipment – **Щоб подолати пандемію, ми наростили кількість тестувань та засобів захисту.**

При перекладі дієслова у минулому часі Past Simple *ramped up* використовувалася *трансформація додавання*, що спричинено стилістичної необхідністю та правилами комбінаторики української мови. Не можна сказати «*наростити засоби захисту або наростити тестування*», Мається на увазі наростити саме *кількість* тестувань та засобів захисту.

З вищенаведених прикладів видно, що найбільш часто інфінітиви англійської мови передаються українською мовою за допомогою дієслів недоконаного виду. Також, для передачі функціонального значення інфінітиву обставини мети, використовується підрядне речення із сполучником «щоб».

ВИСНОВКИ

Політичний дискурс та тексти політичних промов на сьогоднішній виступають як важлива, але не достатньо повно вивчена сфера лінгвістики. Так, вчені ще не прийшли до єдиного загальноприйнятого визначення поняття «політичний дискурс», пропонуючи свої робочі трактування, до яких відносяться: - знакова система з модифікаціями семантики та функцій різноманітних мовних одиниць; - жанровий різновид фатичного мовлення; - комунікативний акт, учасники якого мають за мету вплинути або переконати інших, тощо.

У роботі під політичним дискурсом розуміється різновид інституціонального, що визначається як спілкування, що проходить у певному соціальному середовищі, має свої умови та особливості, і відбувається у межах відношень «статус – роль». Учасниками політичного дискурсу є політичні діячі, інститути, державні представники та ЗМІ, у разі, якщо вони функціонують у межах політичних інститутів.

Мета політичного дискурсу комплексна й поєднує в собі реалізацію політичних, соціальних й ідеологічних стратегій, підтримку або руйнування політичних поглядів та розповсюдження політичних ідей та ідеологій.

Важливою складовою при вивченні політичного дискурсу є комунікативні стратегії та мовленнєві тактики. До головних стратегій відносять стратегію запевнення, утримання та самопрезентації. При вивченні теоретичного матеріалу було з'ясовано, що кількість стратегій значна більша й залежить від мети політичного діяча. Мовленнєві тактики політичного дискурсу, в свою чергу, представляють імплентацію різних способів спрямування дій адресатів для досягнення поставлених політичних цілей.

Аналіз політичного дискурсу виявив наступні характерні риси: - використання політичної термінології; - імплементація емоційно-забарвленної лексики та значної кількості метафор; - часте використання

безособової лексики та конструкцій; - значна кількість лексичних й граматичних одиниць широкої конотації; - побудова повідомлення за допомогою паралельних синтаксичних конструкцій; - переважання лексичних одиниць як позитивної, так й негативної конотації; - використання займенника 1 особи множини замість 1 особи однини (I – we).

Політична промова – це різновид політичного жанру з багатовіковою історією, який включає обговорення широкого спектру тем та має за мету побудити людей (адресатів) прийняти участь у певних політичних процесах. Умовно політичні промови діляться на декілька категорій таких як: передвиборчі дебати; передвиборча агітація; промова президента про поточні справи; - публічна промова політика; звітування (політика); інавгураційна промова; парламентські дебати.

Крім цього, політичні промови діляться за своїми адресатами, типом заходу та способу їх реалізації. Наприклад, партійна промова; вітальна промова, промова на мітингу, промова на міжнародній арені, святкова промова, ділова промова, вибачення, захисна промова.

Зазвичай, будь-яка політична промова характеризується використанням «простої» мови з лексикою позитивної та негативної конотації; незначною кількістю складних конструкцій; широким використанням стилістичних прийомів, образності; велика кількість цифр – статистичних даних, атрибутивних висловлювань та чітка побудова речень. Для політичних промов є характерним три-блокова побудова: вступна частина, основна й висновки.

Досліджуючи промови діючого президента Сполучених Штатів Америки Джо Байдена, було виявлено особливості його ораторського стилю. По-перше, для нього характерною є значна кількість обмовок, які отримали свою власну назву – «байденізми» й хоча президент останнім часом намагається уникати негативних ситуацій та плутанини даних, вони все ж таки трапляються.

По-друге, Джо Байден використовує значну кількість одно- та двоскладових слів, простих речень та поєднань двох простих речень; надає перевагу лексичним та стилістичним повторам; часто використовує прислівників ступеня й фокусу, а також якісно-означальних; надання переваги використанню ввідних конструкцій для кращого встановлення контакту з аудиторією.

По-третє, для промов діючого президента властива досить велика кількість спонукальних речень та речень з конструкцією «let me», а також наголос на загальнонаціональних цінностях, без виокремлення власного «Я». На основі вищезазначеного було побудоване концептополе AMERICAN VALUES, складовими якого є концепти FREEDOM, FAMILY, RIGHTS, EQUITY, AMERICANS, FAITH, STABILITY, SECURITY, які об'єднані у три групи: позначення універсальних цінностей; позначення національних цінностей; позначення загально-правових цінностей.

Проаналізувавши промови Джо Байдена у програмах перевірки читабельності текстів, було з'ясовано, що вони досить складні для сприйняття інформації «середньостатистичним» громадянином й адресовані більше людям з вищою освітою.

Процес передачі змістовного навантаження текстів політичного спрямування з мови оригіналу на мову перекладу потребує особливої уваги, адже він викликає певні труднощі. Перекладач повинен добре знати не тільки свою професійну галузь, аде й орієнтуватися у політичній ситуації у світі в цілому й окремих країнах зокрема.

При дослідженні перекладу політичних виступів Джо Байдена акцент робився на його лексичних та граматичних особливостях. Так, до головних перекладацьких трансформацій англомовних лексичних одиниць та конструкцій входять: калькування; транслітерація/транскрибування; конкретизація та модуляція. Досить рідко використовуються трансформації генералізації, антонімічного перекладу та описового перекладу, що пояснюється специфікою побудови промов та їх орієнтиром на широкий

загал. Окрема увага приділялася перекладу атрибутивних словосполучень двох типів «іменник + іменник» та «прикметник + іменник», які займають вагоме місце у промовах американського президента. Перший тип перекладається за допомогою прикметника, іменника у родовому відмінку й підрядним реченням. Другий тип перекладається українською мовою словосполученням у родовому відмінку з прийменником та прикметниковим словосполученням.

У ході дослідження англомовних текстів промов діючого президента Сполучених Штатів Америки Джо Байдена були виявлені наступні граматичні особливості: достатня кількість модальних дієслів, широке використання речень у часах *The Present Continuous Tense* та *The Past Continuous Tense*; інфінітивних конструкцій, а також пасивних конструкцій у промовах адресованих проблемі коронавірусної хвороби та вакцинації. До складу модальних дієслів, що домінують у промовах президента, входять: *can/could*, *have to* та *should*, які допомагають надати впевненості та є позитивним психологічним засобом підняття самооцінки громадян. При перекладі часто використовуються українські еквіваленти «можемо», «зможемо», «потрібно», «є обов'язковим», «повинні», «може» та інші. Також, використовуються трансформації зміни частин мови, перестановки членів речення, та об'єднання речень. При передачі модального дієслово *should* у промовах президента головним є передати емоційне забарвлення, яке він надає реченню. Часто це наполегливе побажання, яке передається українською за допомогою лексичної одиниці «повинні».

При перекладі пасивних конструкцій було виокремлено декілька тенденцій: передача безособових конструкцій мови оригіналу особовими активними конструкціями на мові перекладу; збереження пасивних конструкцій в українській мові; зміни граматичних форм, особливо при передачі пасивної конструкції українською мовою (дієслово в оригіналі замінюється на конструкцію «бути + прикметник»; заміна пасивних

конструкції оригіналу на неозначено-особові звороти з дієсловом у активному стані у третій особі множини.

При передачі речень у тривалому часі українською мовою, які мають за мету актуалізацію питання та наголос на поточному процесі, що відбувається у світовому просторі, використовуються дієслова дійсного способу недоконаного/доконаного виду, який може стояти як теперішньому, так й минулому часі; а також іменникові конструкції. Крім цього, при перекладі речень у тривалому часі були виявлені трансформації зміни граматичних форм та конструкцій, перестановки та членування речень.

Каузативні конструкції, які використовуються у промовах Джо Байдена, перекладаються українською мовою за допомогою трансформацій конкретизації, граматичних замінів, додавання, модуляції та конкретизації.

Безособові та інфінітивні конструкції допомагають зробити акцент на загальній проблематиці без демонстрації власного ставлення. Інфінітивні конструкції у формі додатку до головного слова й у функції обставини є притаманними промовам діючого президента. Безособові конструкції передаються українською мовою трансформаціями перестановки та збереження синтаксичної конструкції. Інфінітивні конструкції, в свою чергу, здебільшого передаються дієсловами недоконаного виду на мові перекладу, а інфінітиви у функції обставини мети – підрядним реченням із сполучником «щоб».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аكوпова Д. Р. Стратегии и тактики политического дискурса. *Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского*. 2013. № 6(1). С. 403-409.
2. Анисимова Т. В., Гимпельсон Е. Г. Современная деловая риторика. Москва: Воронеж, 2004. 432 с.
3. Базылев В. Н. Теория перевода. Книга 1: курс лекций. Москва : Флинта, 2012. 121 с.
4. Беляева Л. Н. Теория и практика перевода: Учебное пособие. Санкт-Петербург: ООО «Книжный Дом», 2007. 212 с.
5. Голикова Ж. А. Перевод с английского на русский. Learn to Translate by Translating from English into Russian: учебное пособие. Минск : Новое знание, 2008. 287 с.
6. Гуськова Т. Н. Трудности перевода общественно-политического текста с английского языка на русский : учебное пособие для институтов и факультетов иностранного языка. Москва : РОСПЭН, 2000. 228 с.
7. Григорьева В. С. Дискурс как элемент коммуникативного процесса. Тамбов: Издательство Тамбовского государственного технического университета, 2007. 288 с.
8. Даренская Н. А. Риторика. Методическое пособие. Алтайский Российский аграрный университет, 2016. 388 с.
9. Демьянков В. З. Политический дискурс как предмет политологической филологии. *Политическая наука. Политический дискурс: История и современные исследования*. 2002. № 3. С. 32 – 43.
10. Загнітко А. Сучасний політичний газетний дискурс: риторика і синтаксис. *Донецький вісник Наукового товариства ім. Шевченка*. Т. 16 Донецьк: Східний видавничий дім, 2007. С. 5 – 7.

11. Зорівчак Р. П. Семантична структура словесного образу: до методології перекладознавчого аналізу. Іноземна філологія. Укр. наук. збірник, 1999. Вип.11. С. 218-224.
12. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2004. 576 с.
13. Карасик В. И. Лингвокультурная концептология: учеб. пособие. Волгоград: Парадигма, 2009. 116 с.
14. Макаров М. Л. Основы теории дискурса : монография. Москва: ИТДКГ Гнозис, 2003. 252 с.
15. Михальская А. К. Основы риторики: Мысль и слово: учебное пособие. Москва: Просвещение, 1996. – 416 с
16. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: Навч. посіб. Київ: Вища шк., 2006. 311 с.
17. Миньяр-Белоручев Р. К. Как стать переводчиком? Москва: Стелла, 1994. 175 с.
18. Михалева О. Л. Политический дискурс. Специфика манипуляционного воздействия. Москва: Либроком, 2009. 256 с.
19. Мороховский А. Н. Избранные труды. Киев: КНЛУ, 2011. 589 с.
20. Наминова Г. А. Политический дискурс в современной России : проблемы достижения общественного согласия. Москва, 2001. С. 23 – 25.
21. Паршина О. Н. Российская политическая речь: Теория и практика. Москва: ЛКИ, 2007. С. 45 – 47.
22. Полякова С. Е. Коммуникативные проблемы речевого воздействия оратора на аудиторию, порождаемые прагматическими факторами Санкт-Петербург.: Санкт-Петербургский университет, 2010. С. 32 – 38.
23. Рецкер Я. И. Пособие по переводу с английского языка на русский язык. Москва: Издательство «Просвещение», 1988. 160 с.
24. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. Москва: Международные отношения, 1974. 216 с.

25. Романова В. С. Политическая речь в переводческом аспекте. *Проблемы современной науки и образования*, 2006. № 30 (72). С. 74 – 76.
26. Самойлова І. В., Подвойська О. В. Лексичні особливості політичних промов. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Філологічні науки*. 2016. Кн. 1. С. 235 – 238.
27. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля. К, 2006. 716 с.
28. Трофимова А. С. Проблемы перевода препозитивных атрибутивных конструкций в английских текстах официально-делового. *Труды Одесского политехнического университета*. Одесса: Одесский национальный политехнический университет, 2012. № 1. С. 313-316
29. Ухвачев Г. И. Некоторые особенности политической речи. Молодой ученый. 2015. № 10 (90). С. 1046-1047. URL: <https://moluch.ru/archive/90/19287/> (дата звернення: 19.06.2021).
30. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы). Санкт-Петербург: Филологический факультет СПбГУ; М.: ООО «Издательский Дом «ФИЛОЛОГИЯ ТРИ», 2002. 416 с.
31. Хурматуллин А. К. Понятие дискурса в современной лингвистике. *Ученые записки Казанского университета. Серия Гуманитарные науки*. 2006. № 151 (6). С. 31 – 37.
32. Швейцер А. Д. Теория перевода (статус, проблемы, аспекты). Москва: Наука, 1988. 215 с.
33. Шевченко І. С. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. Харків: Константа, 2005. 356 с
34. Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса : автореф. дис. док. филол. наук. Волгоград, 2000. 49 с.
35. Юдина Т. В. Дискурсивное пространство политической речи. *Сборник научных трудов "Актуальные проблемы теории коммуникации"*. Санкт-Петербург: Изд-во СПбГПУ, 2004. С. 172 – 185.

36. Beard A. *The Language of Politics*. London, New York: Routledge, 2000. 136 p.
37. Bednarek M. *News Discourse*. India: Newgen imaging system Pvt Ltd, 2012. 270 p.
38. Bloor M., Boor T. *Practice of Critical Discourse Analysis: An Introduction*. Routledge, 2013. 123 p.
39. Frances H., Tator C. *Discourses of Domination: Racial Bias in the Canadian English-Language Press*. Toronto: University of Toronto, 2002. P. 18 – 20.
40. Frederiksen C. H., Bracewell R. J., Breuleux A., Renaud A. *The Cognitive Representation and Processing of Discourse: Function and Dysfunction. Discourse Ability and Brain Damage. Springer Series in Neuropsychology*. Springer, New York, NY., 1990. DOI: https://doi.org/10.1007/978-1-4612-3262-9_4
41. Givi. A. Types of Political Discourses and Their Classification. *Journal of Education in Black Sea Region*, 2018. DOI: 3. 10.31578/jeps.v3i1.117 (дата звернення: 12.05.2021).
42. Glueck K. The Many Ways That Joe Biden Trips Over His Own Tongue. *The New York Times*, January, 20, 2021. URL: <https://www.nytimes.com/2019/10/30/us/politics/joe-biden-debate-gaffes.html> (дата звернення: 15.07.2021).
43. Keller R. Analysing Discourse. An Approach From the Sociology of Knowledge. *Forum Qualitative Sozialforschung. Forum: Qualitative Social Research*, 2005. Issue 6(3), Art. 32. URL: <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0114-fqs0503327> (дата звернення: 21.06.2021).
44. Keller R. The Sociology of Knowledge Approach to Discourse (SKAD). *Hum Stud*. Issue 34, 43, 2011. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10746-011-9175-z> (дата звернення: 26.07.2021).

45. Kuralay K. Linguistic Features of Political Discourse. *Mediterranean Journal of Social Sciences*. Issue 6, 2015. DOI: 10.5901/mjss.2015.v6n6s2p192 (дата звернення: 26.08.2021).

46. Latif E. A. Analysing Political Speeches: Rhetoric, Discourse and Metaphor, *Metaphor and Symbol*, 2016. P. 250 – 252. DOI: 10.1080/10926488.2016.1223462 (дата звернення: 23.06.2021).

47. Mayhead M. A. *Women's Political Discourse: A 21st-century Perspective*. 2005. 291 p.

48. Political speech in schools. URL: <https://ncac.org/project/youth-free-expression-program/political-speech-in-schools> (дата звернення: 10.06.2021).

49. Snell-Hornby M. *The Turns of Translation Studies. New paradigms or shifting viewpoints*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2006. 221 p.

50. Stracqualursi V. Joe Biden's campaign says he misspoke when he said «poor kids' are just as bright as 'white kids», CNN News, 2019. URL: <https://edition.cnn.com/2019/08/09/politics/joe-biden-iowa-poor-kids-white-kids/index.html> (дата звернення: 23.07.2021).

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

51. Сидоренко О. Українсько-англійський, англо-український словник. 120 000 слів. Харків: КСД, 2015. 640 с.

52. Васючкова О. И. *Political Vocabulary*. Словарь политических терминов. Минск.: БГУ, 2013. 13 с.

53. Комлев Н. Г. *Словарь иностранных слов*. Москва, 2006. 672 с.

54. Крупнов В. Н. *Общественно-политическая лексика. Англо-русский словарь-справочник. Учебное пособие для студентов институтов и факультетов ин.яз.* Москва: Высшая школа, 1985. 175 с.

55. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/ru> (дата звернення: 07.08.2021).

56. Collin P. H. Dictionary of Politics and Government. London: Bloomsbury Publishing Plc, 2004. 289 с.

57. Online Etymology Dictionary. URL: <http://www.etymonline.com/index.php> (дата звернення: 12.06.2021).

58. The Oxford Dictionary of New Words: A popular guide to words in the news. Oxford University Press, 1993. 336 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

59. “America is Back”: President Biden Outlines His Vision for U.S. Foreign Policy. U.S. Department of State. February, 5, 2021. URL: <https://www.state.gov/dipnote-u-s-department-of-state-official-blog/america-is-back-president-biden-outlines-his-vision-for-u-s-foreign-policy/> (дата звернення: 27.05.2021).

60. Inaugural Address by President Joseph R. Biden, Jr. The White House. 21 January 2021. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/01/20/inaugural-address-by-president-joseph-r-biden-jr/> (дата звернення: 12.06.2021).

61. President Biden Remarks at the U.S. Department of State. 4, February, 2021. URL: <https://youtu.be/DqXJaJbbk1M> (дата звернення: 20.07.2021).

62. Remarks by President Biden and Chancellor Merkel of the Federal Republic of Germany in Press Conference. 15, July, 2021. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/07/15/remarks-by-president-biden-and-chancellor-merkel-of-the-federal-republic-of-germany-in-press-conference/> (дата звернення: 20.06.2021).

63. Remarks by President Biden at Meeting with Cuban American Leaders. 30, July, 2021. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/07/30/remarks-by-president-biden-at-meeting-with-cuban-american-leaders/> (дата звернення: 12.08.2021).

64. Remarks by President Biden at Signing of an Executive Order on Racial Equity, January 26, 2021. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/01/26/remarks-by-president-biden-at-signing-of-an-executive-order-on-racial-equity/> (дата звернення: 31.05.2021).

65. Remarks by President Biden Before a Business Leaders Meeting on the American Rescue Plan, February 09, 2021 URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/02/09/remarks-by-president-biden-before-a-business-leaders-meeting-on-the-american-rescue-plan/> (дата звернення: 12.07.2021).

66. Remarks by President Biden During a Meeting with a Bipartisan Group of House and Senate Members on U.S. Supply Chains, February 22, 2021. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/02/24/remarks-by-president-biden-during-a-meeting-with-a-bipartisan-group-of-house-and-senate-members-on-u-s-supply-chains/> (дата звернення: 03.08.2021).

67. Remarks by President Biden Honoring the Super Bowl LV Champions, the Tampa Bay Buccaneers, July 20, 2021. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/07/20/remarks-by-president-biden-honoring-the-super-bowl-lv-champions-the-tampa-bay-buccaneers/> (дата звернення: 20.08.2021).

68. Remarks by President Biden in a CNN Town Hall with Don Lemon, July 21, 2021. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/07/22/remarks-by-president-biden-in-a-cnn-town-hall-with-don-lemon/> (дата звернення: 24.07.2021).

69. Remarks by President Biden in Press Conference, June, 14, 2021. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/06/14/remarks-by-president-biden-in-press-conference-3/> (дата звернення: 15.08.2021).

70. Remarks by President Biden on How His Build Back Better Agenda Will Lower Prescription Drug Prices. U.S. Department of State. August 12, 2021. URL:

<https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/08/12/remarks-by-president-biden-on-how-his-build-back-better-agenda-will-lower-prescription-drug-prices> (дата звернення: 23.06.2021).

71. Remarks by President Biden on Strengthening American Leadership on Clean Cars and Trucks. U.S. Department of State. August, 7, 2021. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/08/05/remarks-by-president-biden-on-strengthening-american-leadership-on-clean-cars-and-trucks/> (дата звернення: 07.07.2021).

72. Remarks by President Biden on the COVID-19 Response and the Vaccination Program, July 06, 2021. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/07/06/remarks-by-president-biden-on-the-covid-19-response-and-the-vaccination-program-6/> (дата звернення: 27.05.2021).

73. Remarks by President Biden on the Fight to Contain the COVID-19 Pandemic, January 26, 2021 URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/01/26/remarks-by-president-biden-on-the-fight-to-contain-the-covid-19-pandemic/> (дата звернення: 27.05.2021).

74. Remarks by President Biden on the July Jobs Report August 6, 2021. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/08/06/remarks-by-president-biden-on-the-july-jobs-report/> (дата звернення: 27.05.2021).

75. Remarks by President Biden to Mark the Day That Tens of Millions of Families Will Get Their First Monthly Child Tax Credit Relief Payments Thanks to the American Rescue Plan, July 15, 2021. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/07/15/remarks-by-president-biden-to-mark-the-day-that-tens-of-millions-of-families-will-get-their-first-monthly-child-tax-credit-relief-payments-thanks-to-the-american-rescue-plan/> (дата звернення: 27.05.2021).

SUMMARY

The presented paper deals with the issue of political discourse translation, mainly political speeches based on the analysis of remarks made by the President of the United States of America Joe Biden. The scientific research studies the information on the essence of notions “political discourse, “political speech” and their peculiarities; language functions and classification of this category of texts; linguistic and stylistic peculiarities of Joe Biden’s political speeches. In addition, the master's theses provided description of the main strategies for political speeches translation from English into Ukrainian defining their specific features.

The paper also analyzed the characteristics of English political speeches and their structure. The research also emphasized the difficulties in the translation of lexical, phonetic and grammar peculiarities of political speeches. They include translation of emotional vocabulary, parallel constructions, Infinitive constructions, Passive Voice, causative sentences and other.

The priority of translation techniques used while working with political speeches belongs to the translation with maintaining of their expressive connotation and the search of equivalents in Ukrainian paying special attention to situational context. Besides, concretization, modulation, calque, grammatical and lexical changes, addition, and transcription/transliteration are also applied.

The translation of political speeches is based on the appropriate level of knowledge of particular spheres and the context, which is provided in the original message. A translator has to decide which translation transformations should be used in a particular case.

Key-words: *political discourse, political speech, translation of political speeches, translation techniques, lexical peculiarities, grammar peculiarities, search of equivalent.*

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Черткова Є.А. , студент(ка) 2 курсу, форми навчання денної, факультету іноземної філології, спеціальність 035 філологія, адреса електронної пошти: start.this.party@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Англomовна термінологія митної служби та способи її перекладу українською мовою» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ Є. А. Черткова _____

Дата _____ Підпис _____ _Г.О. Хацер____